

meridian

Zákaznický magazín JLV, a. s. | JLV Customer Magazine

NOVINKY Z JÍDELNÍHO LÍSTKU NEW DISHES ON THE MENU

Nejen o slavné
penaltě, která
obletěla svět

ANTONÍN PANENKA

Not just about
the world-famous
penalty kick

NEJSTARŠÍ SKANZEN V ČECHÁCH THE OLDEST OPEN-AIR MUSEUM IN CZECHIA

PO PŘEČTENÍ ČASOPIS
PROSÍM VRAŤTE!
PLEASE RETURN
AFTER READING!

Nejkvalitnější exotická dovolená na míru od roku 1992

Již 29 let na trhu

V nabídce více než 60 exotických destinací

Flexibilita, rychlost a individuální přístup k Vaším požadavkům

Atraktivní poznávací zájezdy s českými průvodci

Renomované letecké společnosti a ověřené hotely

Tým zkušených cestovních konzultantů s vynikající znalostí destinací

Myslíkova 12, 120 00 Praha 2
tel: +420603552830, +420255700870
siam@siamtravel.cz www.siamtravel.cz

Vážení cestující, milí hosté, kvůli odloženému mistrovství Evropy byl v letošním létě středem pozornosti fotbal, a tak je pochopitelné, že tváří titulní strany našeho časopisu je asi nejznámější český fotbalista Antonín Panenka. Jeho slavná penalta z roku 1976 ve finále mistrovství Evropy, padající jakoby mimochodem do středu brány, obletěla celý svět a dodnes ji napodobují fotbalové hvězdy jako Messi, Abramovič a další. „Panenka“ není jen chytrý pokutový kop, ale napovídá také mnohé o české povaze, našem sklonu k recesi a svéráznému humoru, dobře popsánemu v románu *Osudy dobrého vojáka Švejka*.

Kromě českých sportovních úspěchů (připomínkou vrcholové kariéry sportovní legendy Jarmily Kratochvílové) dále věnujeme část historii a kultuře. Upozorňujeme jak na 230. výročí úmrtí hudebního génia W. A. Mozarta včetně jeho úzkého vztahu k Praze, který doložil svým slavným výrokem „Moji Pražané mi rozumějí“, tak také na festival *Struny podzimu*.

Závěrem bych Vás rád pozval do jídelního vozu na novou sezonu, kterou jsme sestavili z „hitovek“ posledních let. Věřím, že si na některé z nich pochutnáte stejně dobře jako třeba velvyslanec Maďarska pan Miklós Boros, který je opakovaně naším hostem, jak sám přiznává v rozhovoru.

Přeji Vám šťastnou cestu!
„S námi cesta chutná“.

Dear passengers, dear readers, Due to the postponed European Championship, football was the focus of attention in the summer, so it is understandable that the face on the cover of our magazine you see probably the most famous Czech footballer Antonín Panenka. His famous penalty kick in the final of the European Championship in 1976, which fell into the middle of the goal as if it was by the way, has flown all over the world and is still imitated by football stars such as Messi, Abramovič and others. ‘Panenka’ is not only a smart penalty kick; it also tells a lot about the Czech nature, our tendency to recession and peculiar humour, well described in the novel *The Good Soldier Švejk*.

Besides the Czech sports successes (reminiscence of the top career of sports legend Jarmila Kratochvílová), we also dedicate part of the magazine to our history and culture. We draw reader's attention both to the 230th anniversary of the death of the musical genius W. A. Mozart, including his close relationship with Prague, which he proved with his famous statement ‘My Praguers understand me’, and to the current *Strings of Autumn festival*.

Finally, I would like to invite you to the dining car for the new seasonal menu, which we have compiled from the ‘hits’ of the recent years. I believe that you will enjoy some of them just as they were enjoyed by the Ambassador of Hungary, Mr Miklós Boros, who has been our guest repeatedly, as he himself admits in the interview.

Have a pleasant journey!
‘The journey tastes great with us.’

**Váš / Best regards,
BOHUMÍR BÁRTA**

Generální ředitel JLV, a. s.
General Manager of JLV

S NÁMI
CESTA
CHUTNÁ

THE WAY
IS TASTIER
WITH US

PRAVIDELNÉ DESTINACE LŮŽKOVÝCH, LEHÁTKOVÝCH A JÍDELNÍCH VOZŮ JLV REGULAR DESTINATIONS OF JLV SLEEPING, COUCHETTE AND DINING CARS

- jídelní vozy JLV | JLV restaurant cars
- SuperCity (Pendolino)
- railjet
- lehátkové a lůžkové vozy JLV | JLV couchettes and sleeping cars

6 | 10

Antonín Panenka: Na slavnou penaltu žárším

Antonín Panenka: I am jealous of the famous penalty kick

22 | 26

Záhady smrti W. A. Mozarta
Mysteries of the death
of W. A. Mozart

30 | 34

Spojuje nás víc, než se zdá
United more than it seems

38 | 40

Ze skanzenu do sedla indianu
From the open-air museum
to the motorbike saddle

48 | 50

Struny podzimu – Vltava,
Bach, Suchý, Hip-Hop
Strings of Autumn – Vltava,
Bach, Suchý, Hip-Hop

Zákaznický magazín JLV, a. s. | JLV Customer Magazine 2/2021

Vychází v září 2021 | September 2021 Edition – Volně neprodejné | Not for sale

Vydává

Issued by

JLV, a. s., Chodovská 228/3
141 00 Praha 4-Michle
IČ: 45272298
DIČ: CZ45272298

Generální ředitel

General Manager

Bohumír Bárta
Tel.: +420 271 003 213
www.jlv.cz

MK ČR E 17561
ISSN 1802-7857

Vydavatelský servis

Publishing Service

Space 4U, s. r. o.
Ortenovo náměstí 1524/36
170 00 Praha 7-Holešovice

www.space4u.cz

Jednatel

Company Director

David Mikula

Šéfredaktor

Editor in Chief

Aleš Pohořal
a.pohoral@space4u.cz

Inzerce

Advertising

Dagmar Trávníčková
d.travnickova@space4u.cz
+420 606 631 091

Grafická úprava – koncept

Graphic Design – concept

Filip Prokeš

Redakční rada

Editorial Board

Karolína Slezáková,
Martin Janura,
Petr Pospíšil,
Václav Rubeš,
Jan Valeš

Překlad/Translation

Elena Caraus

DTP

Růžolíčí chrochtík, spol. s r. o.
Komenského 1100
252 30 Řevnice

Fotografie na titulní straně

Cover photo

David Turecký

Vydavatel neručí za obsah
PR článků a inzerátů
The publisher does not
guarantee the contents of PR
articles and advertisements

ANTONÍN PANENKA: NA SLAVNOU PENALTU ŽÁRLÍM

text: Aleš Pohořal

foto: David Turecký, ČTK/ullstein-author

V celé fotbalové historii se kopalo statisíce důležitých penalt, ale snad jen jednu z nich znají fanoušci nejrozšířenější hry po celém světě. Jde o pověstný „vršovický dloubák“ Antonína Panenky, kterým tehdejší Československo porazilo v penaltovém rozstřelu Německou spolkovou republiku a získalo v roce 1976 titul mistra Evropy. Právě s exekutorem penalt jsme hovořili nejen na toto téma, ale požádali jsme ho i o hodnocení letošního mistrovství Evropy.

Na téma vaší penalty jste uskutečnil mnoho rozhovorů do světových médií, nezbyvá i nám než vám položit otázku na toto téma, i když víme, že to musí být už hodně obehnaná písnička. Vracíte se často k oné penaltě třeba ještě dneska na starých fotkách či filmových záznamech?
Vůbec ne. Nejsem ten typ, který si prohlíží staré fotky anebo se dívá na dobové záznamy. A když už to náhodou zahlédnu v televizi, rychle si přepnu program třeba na Simpsonovi. Je fakt, že nejen naši fanoušci mi tento okamžik připomínají... Na jedné straně jsem rád, že tomu tak je – stále na něj vzpomínají i nejlepší fotbalisté světa a ten zážitek už

dnes přetrvává přes mnoho generací. Na straně druhé na tu penaltu, dalo by se říci, tak trochu žárlím.

A důvod?

Ona totiž překrývá další fotbalové úspěchy. Vezměte si jen další mistrovství Evropy v Itálii. V roce 1980 jsme tam získali bronzovou medaili... Bylo nesmírně těžké navázat na předchozí úspěch. Já sám jsem dal branku z trestného kopu Řecku a ta byla v tom okamžiku nejrychlejším gólem na šampionátu, ale kdo si na to dnes vzpomene...? A přitom to byl obrovský úspěch, o který se zasloužil celý československý tým, ...a ještě k tomu trestňáku:

chtělo to dát pod břevno, ale když jsem viděl, že míč směřuje dolů, tak jsem se zklamaně otočil. A najednou všichni jásali. Za ten gól jsem dostal krásné hodinky.

Vaše jméno je celoživotně spjato s týmem Bohemians (dnes Bohemians 1905) a v zahraničí především s Rapidem Vídeň. Zůstaňme nejprve doma v pověstném „dolíčku“, kde má právě „Bohemka“ svůj stadion...

Jsem s ním spjat od mládežnických kategorií. V zeleno-bílém dresu jsem sehrál 230 ligových utkání a dal v nich 76 branek. Moje kariéra ale mohla skončit záhy – ve třidvaceti letech jsem utrpěl vážné zranění oka a musel jsem na operaci. Naštěstí po ní mohla moje kariéra pokračovat. V Bohemians jsem nejen hrál, ale jsem dlouholetým funkcionářem a dnes jsem čestným předsedou klubu. Určitě bych mohl vyprávět stohy zážitků, ale ty by přesáhly možnosti tohoto článku.

I přesto, že tým Bohemians hrál velmi dobře, titul jste s ním nezískal. Ten přišel až za vašeho působení v Rapidu Vídeň. Jak na tu dobu vzpomínáte?

S nostalgií a s láskou. Bylo mi 32 let, tady jsem neměl nárok, řečeno s trochou nadsázky, ani na kopačky a najednou jsem byl v Rapidu Vídeň. Zájem o mne byl i z dalších evropských klubů. Jen připomínám, že tehdy nebylo tak lehké přestoupit někam „na Západ“, musel jste mít věk a odehrát minimálně 50 utkání za reprezentaci. Ocitl jsem se v jiném světě, nikdo po mně kromě fotbalu nic nechtěl, měl jsem hodně času pro rodinu. Chodil jsem na pověstný vídeňský řízek, na zmrzlinu k Tichému, do kavárniček na skvělou kávu a u toho si četl Kronen Zeitung anebo Kurier. S němčinou jsem ale na tom nebyl na začátku dobře, učil jsem se postupně. A dařilo se mi i fotbalově – dvakrát jsme vyhráli s Rapidem rakouskou ligu, třikrát pohár, zahrál jsem si i finále Poháru vítězů pohárů. V ročníku 1983/1984 jsem byl vyhlášen nejlepším střelcem rakouské ligy a můj gól byl tehdy vyhlášen i gólem třicetiletí. Jak si mne v Rapidu vážili – nejen obrazně řečeno, jsem poznal i v roce 1986, při mém odchodu. Na hřiště přinesli váhu – na jednu její stranu jsem si stoupl a tu druhou vyvážili stále uznávanou čokoládovou pochoutkou – Mozartovými koulemi. Tehdy jsem vážil 78 kilogramů, tak si to možná ani nedovedete představit, kolik jich bylo. A dodnes tam mám privilegia. Mám čestnou doživotní permanentku, křeslo na tribuně a dokonce vlastní parkovací místo. A to hovoří za vše.

Tehdy jste jezdil do Vídně autem, nebo jste používal vlak?

Ono to možná vypadá z dnešního pohledu divně, ale já auto neměl a jezdil jsem do Vídně

ANTONÍN PANENKA

narozen 2. prosince 1948 v Praze

- roku 1958 začal hrát fotbal v žákovské kategorii za tým Bohemians Praha (tehdy měl klub oficiální název TJ Spartak Praha Stalingrad)
- v srpnu 1968 se zapojil do demonstrace proti sovětským okupantům na náměstí Míru v Praze
- v lednu 1972 utrpěl po zásahu míčem na škvárovém hřišti Tatry Smíchov těžké zranění oka a po složité operaci nesměl půl roku hrát fotbal
- v roce 1973 poprvé nominován do fotbalové reprezentace
- v roce 1976 získal v Bělehradě s československou reprezentací titul mistra Evropy
- v roce 1980 vybojoval s týmem Československa bronzovou medaili na mistrovství Evropy v Itálii
- v roce 1981 přestoupil z Bohemians do Rapidu Vídeň
- s Rapidem Vídeň odehrál 127 ligových zápasů a v nich dal 63 branek, vyhrál dvakrát rakouskou ligu a třikrát rakouský pohár, hrál finále PVP v roce 1985 proti Evertonu Liverpool (1:3).
- při přejezdech do Rakouska zažíval ponížení ze strany československých strážců hranic
- v roce 1976 získal státní vyznamenání Za zásluhy o výstavbu
- v roce 2008 získal medaili Za zásluhy 1. stupně

DO ŽIVOTA ANTONÍNA PANENKY ZASÁHL TAKÉ COVID. MĚL TĚŽKÝ PRŮBĚH A OSM DNŮ STRÁVIL V NEMOCNICI. NAŠTĚSTÍ SE UZDRAVIL A I PROTO MOHL VZNIKOUT TENTO ROZHOVOR.

vindobonou. Auto jsem si pořídil až v Rakousku, ale ani tak jsem všechny cesty do Prahy a zpět nejezdil vozem. Vlak a jídelní vůz jsem využíval hodně a rád. A plánuji i cestu vlakem do Vídně s manželkou.

O historii mistrovství Evropy jsme už hovořili. Pojďme k tomu letošnímu, které bylo v mnohém směru jiné, především střídáním míst utkání. Co říkáte na tuto skutečnost?

Určitě to bylo nešťastné, nebyly stejné podmínky a to se projevilo v mnoha zápasech. Na druhé straně mne potěšilo, že žádný tým nebyl vyloženě slabý a dalo se o něm říci, že ho ostatní převálcují. Začnu naším týmem. Ať už hrajete jakkoli, hovořit o neúspěchu můžete, když nepostoupíte ze skupiny.

Penalta, která proslavila Antonína Panenku. Na mistrovství Evropy v roce 1976 překonává „dloubákem“ doprostřed branky německého brankáře Seppa Maiera a rozhoduje tak finále šampionátu ve prospěch Československa.

Penalty kick that made Antonín Panenka famous. At the European Championship in 1976, his strike in the middle of the goal (the “Panenka kick”) beat the German goalkeeper Sepp Maier and thus decided the final of the Championship in favor of Czechoslovakia.

Naši to dokázali a navíc porazili v osmifinále Nizozemsko, což bylo velkým úspěchem. Škoda utkání s Dánskem, ale splnili jsme očekávání a naše vystoupení se dá hodnotit jako úspěch. Rakousko vypadlo nešťastně v prodloužení s budoucími mistry Evropy Italy, ale snad nejvíce překvapili Maďaři. Ti měli tým bez velkých hvězd, ale hráli výborně a zasloužili si postoupit. Navíc v Budapešti nám fandili ve vítězném souboji s Nizozemskem. Samozřejmě bych mohl o každém týmu dlouho hovořit, ale krátce alespoň takto.

Hodně dohadů a zlé krve způsobilo vyhlášení Ronalda nejlepším střelcem šampionátu, přitom měl i náš Patrik Schick stejný počet pěti gólů.

Jak to hodnotíte?

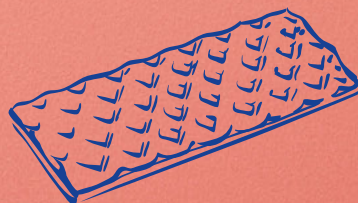
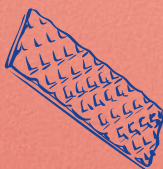
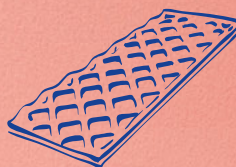
Nerad používám silná slova, ale roli tam hrálo nesmyslné pomocné kritérium, to už bychom mohli říci, že náš hráč dal více gólů ze hry, a tak by měl být nejlepším střelcem on. Ale spravedlivé by bylo vyhlásit nejlepším střelcem šampionátu oba. Dali stejné góly.

Hovoří se o tom, že příště by mělo být už 32 týmů...

Těch 24 už je moc, normální je se prokousat kvalifikacemi a pak hrát v jednom místě šampionát o dvanácti či maximálně šestnácti týmech. Ale zase asi vítězí peníze. ●

Manner
SI PROSTĚ ZAMILUJETE.

ODMĚŇ SE, ZASLOUŽÍŠ SI TO!

ANTONÍN PANENKA: I AM JEALOUS OF THE FAMOUS PENALTY KICK

text: Aleš Pohořal, **photos:** David Turecký

Hundreds of thousands of important penalties have been kicked in the entire history of football, but perhaps only one penalty kick is known to fans of the most widespread game all around the world. This is the famous 'Panenka' penalty kick by Antonín Panenka, with whom the then Czechoslovakia defeated the Federal Republic of Germany in a penalty shootout and won the title of European Champion in 1976. We spoke with the performer of that kick not only on this theme and we also asked him to evaluate this year's European Championship.

Although you have given many interviews on the topic of your penalty kick in the world media, we have no choice but to ask you a question about it, even though we know that it must be a well-played song. Do you often return to that penalty these days, for example, in old photos or film recordings?

Not at all. I am not the type of person who looks at old photos or watches historical videos. And if I happen to see it on TV, I quickly switch it to The Simpsons, for example. It is true to say that not only fans from our country remind me of that moment... On the one hand, I am glad that this is the case - even the best footballers in the world still remember it, and the experience has persisted for many generations until today. On the other hand, I would say I am a little jealous of that penalty kick.

What is the reason for your jealousy?

It overlaps with other football successes. Just take the following European Championship in Italy.

We won a bronze medal there in 1980... It was extremely difficult to follow up with the previous success. I myself scored a goal by a free kick in the match with Greece and it was the fastest goal in the championship at that moment, but who will remember it today...? Though, it was a huge success that the entire Czechoslovak team deserved... And some more about the free kick: I wanted to kick it just under the woodwork, but when I saw the ball heading down, I turned around in disappointment. And suddenly everyone cheered. I got a beautiful watch for that goal.

All your life your name has been associated with the Bohemians team (now Bohemians 1905), and abroad, above all, with Rapid Vienna. Let's start from 'home' – from the famous Ďolíček, the Bohemians' stadium...

I have been connected with it since the youth categories. I played in 230 league matches wearing their green and white jerseys and scored 76 goals for them. However, my career may have ended suddenly as at the age of twenty-three I suffered a serious eye injury and had to undergo a surgery. Fortunately, I was able to continue my career after that. Not only did I play for Bohemians, but I have also been their official for a long time, and today I am the Honorary Chairman of the club. I could certainly tell you about loads of experiences, but they would be beyond the scope of this article.

Despite the fact that the Bohemians team played very well, you did not win the title of champion with them. You gained it while you were playing for Rapid Vienna. How do you feel when you remember those days?

With nostalgia and with love. I was 32 years old; here, I was not even entitled to football boots, to say it with a bit of exaggeration, and suddenly I was in Rapid Vienna. Other European clubs were also interested in engaging me. I'll just remind you that at that time it was not so easy to move somewhere 'to the West'; you had to be of certain age and play at least 50 matches for the national team. I found myself in another world: no one wanted anything from me except football and I had a lot of time for my family. I would go to restaurants for the famous Wiener schnitzel, to Tichý Ice Cream Parlour for ice cream, to cafes for great coffee and I would read the Kronen Zeitung or Kurier. Although I wasn't good at German at the beginning, I learned it gradually. And I was also successful in football – we won the Austrian league with Rapid twice, the Cup three times and I also played in the finals of the Cup Winners' Cup. In 1983/1984 I was announced the best scorer of the Austrian league and my goal was then announced the goal of the three decades. I realized how much I was respected in Rapid – not only figuratively speaking – in 1986, when I left.

ANTONÍN PANENKA

He was born in Prague on 2 December 1948.

– In 1958 he started playing football in the student category for the Bohemians Praha team (at that time the club had the official name TJ Spartak Praha Stalingrad)

– In August 1968 he took part in a demonstration against the Soviet occupiers in Náměstí Míru Square in Prague.

– In January 1972 he suffered a severe eye injury after being hit by a ball on the Tatry Smíchov slag field and was not allowed to play football for six months after a complex surgery.

– He was nominated for the national football team for the first time in 1973.

– In 1976 he won the title of European Champion in Belgrade with the Czechoslovak national team.

– In 1980 he won a bronze medal with the Czechoslovak team at the European Championship in Italy.

– In 1981 he moved from Bohemians to Rapid Vienna

– He played in 127 league matches with Rapid Vienna and scored 63 goals, won the Austrian league twice and the Austrian Cup three times, played against Everton Liverpool (1:3) in the Cup Winners' Cup finals in 1985.

– While working in Austria, he experienced humiliation from the Czechoslovak border guards during the border crossings.

ANTONÍN PANENKA'S LIFE WAS ALSO AFFECTED BY THE COVID. HE WAS SERIOUSLY ILL AND SPENT EIGHT DAYS IN HOSPITAL. FORTUNATELY, HE RECOVERED AND THAT IS WHY THIS INTERVIEW COULD TAKE PLACE.

They brought a pair of scales to the football pitch, I stepped on one side of it and they balanced the other with the still recognized chocolate delicacy – the Mozart Balls. I weighed 78 kilograms then, so you can't imagine how many chocolate balls there were. And I still have some privileges there. I have an honorary lifetime ticket, an armchair in the stands and even my own parking space. And that speaks for itself.

Did you use to drive to Vienna then, or did you use to go by train?

It may seem strange from today's point of view, but I didn't have a car and I used to go to Vienna on Vindobona trains. I only bought a car in Austria, but I still didn't drive every time to Prague and back. I used to take the train and go to the dining car, which I liked very much. And I am also planning a train journey to Vienna with my wife.

We have already talked about the history of the European Championships. Let's move on to this year's championship, which was different in many ways, especially in terms of changing the venues. What do you say to that fact?

It was definitely unfortunate, the conditions were not equal and that was reflected in many matches. On the other hand, I was pleased that there weren't any downright weak teams of which we could predict to be beaten by others. I'll start with our team. No matter how you play, you can talk about failure if you don't go up in your group. Our team did it and also beat the Netherlands in the round of 16, which was a great success. It's a shame about the match with Denmark, but we met expectations and our performance can be considered a success. Austria looked unhappy in overtime with the future European champions, the Italian team, but perhaps the Hungarians surprised us the most. Having no big stars in the team, they played well and deserved to go up. In addition, in Budapest they cheered for us in the winning duel with the Netherlands. Of course, I could talk about each team for a long time, but at least a short comment will do.

A lot of speculation and bad blood caused the fact that Ronald was announced the best scorer of the championship, while our Patrik Schick had scored the same number of five goals. How do you judge that?

I don't like to use strong words, but a nonsensical auxiliary criterion played a role there, thus, we could say that our player scored more goals in a game, so he should have been announced the best scorer. But it would have been fair to announce both players the top scorer of the championship. Either of them scored the same number of goals.

They say that next time there could be 32 teams...

The 24 are too many; it is normal to go through the qualifications and then play in the championship with twelve or a maximum of sixteen teams in one place. But again, money probably wins. ○

Ochutnejte Česko!

Navštivte certifikované restaurace
Czech Specials a objevte to nejlepší
z české kuchyně

Certifikát Czech Specials potvrzuje kvalitu podávaných
pokrmů i poskytovaných služeb a je vaším spolehlivým
průvodcem při cestách po Česku.

czechspecials.cz

 CzechSpecials aneb Ochutnejte ČR

CzechTourism

DOBŘÉ JÍDLO NA NETRADIČNÍCH MÍSTECH

text: Czech Specials, **foto:** hrad Vildštejn, zámek Zbiroh, pivovar Černý Orel, Radniční sklípek Liberec, Statek 1738, Statek Bernard a zámek Liblice

Co může být lepšího než spojit zajímavý výlet s kulinářským zážitkem? Máte-li rádi dobrou českou kuchyni, ať už v tradiční, anebo v moderní úpravě, bude pro vás vodítkem, ale i zárukou kvality, kulaté modré logo označující certifikované restaurace Czech Specials. Tyto restaurace najdete po celé České republice, na místech romantických i připomínajících dávnou historii.

Hrad Vildštejn skrývá v útrobách zajímavou hodovnu.
Vildštejn Castle hides an interesting banquet hall inside.

Za vaši návštěvu určitě stojí jeden z nejstarších hradů v Čechách, **Hrad Vildštejn** ve **Skalné u Chebu**, šest kilometrů od lázeňského města Františkovy Lázně na západě Čech. Součástí hradu je také středověká hodovna. Jejím heslem je: Stylové prostředí, česká kuchyně, poctivá výroba a lokální dodavatelé. Pohostí vás zde staročeskými specialitami i vynikajícími domácími uzeninami od hradního řezníka. Můžete se zde zúčastnit i stylových rytířských hodů.

Spojení kulturního a gastronomického zážitku vás čeká i v **Zámecké krčmě U Rudolfovy kratochvíle na zámku Zbiroh** nedaleko Plzně. Po prohlídce zámku, kde původní hradní části dodnes dominuje nejstarší samostatně stojící hlásná věž na našem

území, se zde ukrývá také vůbec nejhlubší studna v Evropě, kterou jako perla zdobí jedna z nejstarších hradních kaplí u nás. Zde na vás čeká do detailu vyladěný interiér zámecké restaurace, který vás přenesení do středověku. Na jídelním lístku vás ale čeká i moderní česká kuchyně, jako je konfitované kachní stehýnko s císařským špekovým knedlíkem a kysaným zelím, anebo hradní pečené vepřové koleno podávané s malým pecnem chleba. Dobře vychlazené pivo zde samozřejmě nemůže chybět. Château hotel Zbiroh je také jediným hotelem, kde můžete strávit noc v komnatách, ve kterých pobývali takoví velcí jako císař **Rudolf II.**, **Karel IV.**, **Zikmund** anebo osobnosti, jako např. **Alfons Mucha** a **Ema Destinová** a další.

Zámek Zbiroh z ptačí perspektivy.
Zbiroh Château from a bird's eye view.

Pohled do krčmy na zámku Zbiroh.
Interior of the tavern at the Zbiroh Château.

Nedaleko **Mělníka** můžete poobědvat v překrásné zámecké restauraci umístěné v barokním **zámku Liblice ze 17. století**. Určitě budete nadšeni nejen upravenou zámeckou zahradou, překrásnými barokními zámeckými interiéry, ale i vynikající moderní českou kuchyní. Na jídelním lístku restaurace najdete například domácí zámeckou paštiku, čerstvého pstruha z Byšic i vynikající jablečný koláč s ořechy.

Poobědvat nebo se ubytovat můžete nejen na zámcích, ale i v bývalých zemědělských objektech. Restaurace, která je součástí rekonstruovaného **Statku Bernard v Královském Poříčí**, mezi Karlovými Vary a Sokolovem, je vyhledávaným

cílem návštěvníků hlavně díky vyhlášené, ryze české kuchyni. Ochutnat můžete například hovězí vývar s játrovými knedlíčky i vynikající svíčkovou na smetaně. Kdo má rád ryby, určitě zvolí filety ze pstruha s česnekem a libečkem. Statek také funguje jako centrum tradičních řemesel, nabízí návštěvníkům možnost nahlédnout pod ruku řemeslníkům a zároveň si i řemesla osobně vyzkoušet.

Další certifikovanou restauraci, umístěnou v citlivě rekonstruovaném statku z 18. století, najdete nedaleko Prahy, v **Dušníkách nad Vltavou**. **Statek 1738** vyniká krásným umístěním v přírodě a samozřejmě i výbornou českou kuchyní. Ochutnat zde můžete například selečí kolínko s bramborovou kaší a kořenovou zeleninou.

Zajímavá místa pro své gastronomické zážitky najdete i v centrech měst. Severočeský **Liberec** má určitě co nabídnout. V historických prostorách liberecké radnice sídlí již od roku 1893 restaurace **Radniční sklípek**. Pestrý výběr českých specialit, jako je Svijanský guláš z hovězích líček a s domácím žemlovým knedlíkem, můžete zapít několika druhy piva z Pivovaru Svijany, a kdo má chuť jen na něco malého k pivu, určitě si vybere. Doporučujeme pečený bůček na cibuli.

Pokud budete znaveni prohlídkou překrásné moravské **Kroměříže**, navštivte restauraci **Pivovar Černý Orel**, která je jen 150 metrů od arcibiskupského zámku. Určitě budete spokojeni s nabídkou poctivě vařených českých ležáků a dalších pivních speciálů a s nabídkou české kuchyně vařené s láskou. Specialitou jsou omáčky, do kterých se používá pivovarský slad. Za vyzkoušení stojí také pivní lázně a unikátní kroměřížská čokoládovna.

Poznávejte Česko a českou kuchyni! Ochutnejte Česko! ●

Zámek Liblice a specialita tamní restaurace U Rudolfový kratochvíle – domácí paštika.
Liblice Château and a specialty of the local restaurant U Rudolfový kratochvíle – homemade pate.

CzechTourism

GOOD FOOD IN NON-TRADITIONAL PLACES

text: Czech Specials, **photo:** Vildštejn Castle, Zbiroh Chateau, Černý orel Brewery, the Liberec City Hall Cellar, Statek 1738, Statek Bernard and Liblice Chateau

What could be better than combining an interesting trip with a culinary experience? If you like good Czech cuisine, whether in a traditional or modern design, a round blue logo 'Czech Specials' denoting certified restaurants will be your guide as well as a guarantee of quality. You will find these restaurants throughout the Czech Republic, in places that are romantic and reminiscent of history.

One of the oldest castles in Bohemia, **Vildštejn Castle** in the town of **Skalná near Cheb**, six kilometres from the spa town of Františkovy Lázně in western Bohemia, is well worth visiting. The castle has a medieval banquet hall, whose motto is 'Stylish environment, Czech cuisine, thorough production and local suppliers'. Here you will be offered Old Bohemian specialties and excellent homemade sausages produced by the castle butcher. Moreover, you can take part in stylish knight feasts here.

A combination of cultural and gastronomic experiences awaits you in the **castle pub U Rudolfovy kratochvíle at Zbiroh Chateau** near

Pivovar a penzion Černý Orel
Černý Orel (Black Eagle) Brewery and B&B

Pestrá nabídka předkrmů v Radničním sklípku Liberec
A wide range of appetizers in the Liberec City Hall Cellar

Pilsen. Going on a tour of the chateau, where its original part is still dominated by the oldest freestanding bergfried in our country, you will see the deepest well in Europe, which is decorated, like by a pearl, by one of the oldest chateau chapels in our country. Then, the tuned in detail interior of the chateau restaurant will transfer you to the Middle Ages. On the menu, however, you will find dishes of modern Czech cuisine, such as the confit duck leg with imperial bacon dumplings and sauerkraut, or the chateau roast pork knuckle served with a small loaf of bread. Of course, well-chilled beer is a must here. The **Château Hotel Zbiroh** is the only hotel where you can spend the night in the rooms where such greats as **Emperor Rudolf II, Charles IV**, Sigismund and personalities

Hovězí steak z vysokého roštěnce se sladovou omáčkou je jednou ze specialit v restauraci Černý Orel
Top sirloin beef steak with malt sauce is one of the specialties in the Černý Orel (Black Eagle) restaurant

Selečí kolínko můžete dostat v restauraci 1738
You can have the roasted pork knuckle in the 1738 restaurant

such as **Alfons Mucha** and **Ema Destinová** and others stayed.

Near the town of Mělník you can have lunch in a beautiful chateau restaurant located in the **17th century baroque chateau Liblice**. You will certainly be impressed not only by the trimmed chateau garden and beautiful baroque interiors, but also by the excellent modern Czech cuisine. On the restaurant's menu you will see, for example, the homemade chateau pâté, freshly cooked trout from the village of Byšice and a delicious apple pie with nuts.

You can have lunch or stay not only in chateaus or castles, but also in former farm buildings. The restaurant, which is part of the reconstructed **Statek Bernard** (Bernard Farm) in the village of **Královské Poříčí**, between Karlovy Vary and Sokolov, is a popular destination for visitors mainly thanks to the famous, purely Czech cuisine. You can taste, for example, the beef broth with liver dumplings and delicious sirloin in creamy sauce. If you like fish, you will definitely choose the trout fillets with garlic and lovage. The farm also functions as a centre of traditional crafts, offering visitors the opportunity to see the working craftsmen and try out the crafts themselves.

Another certified restaurant, which is located on a sensitively reconstructed 18th century farm, can be found near Prague, in the village of **Dušníky nad Vltavou**. The **Statek 1738** restaurant excels in its beautiful location in the countryside and, of course, its excellent Czech cuisine. Here you can taste, for

example, the veal knuckle with mashed potatoes and root vegetables.

You will find interesting places for your gastronomic experiences in the city centres too. The North Bohemian city of **Liberec** certainly has a lot to offer. The **Radniční Sklípek** (City Hall Cellar) restaurant has been located in the historical premises of the Liberec City Hall since 1893. Here, you can have a variety of Czech specialties, such as the **Svijanský** beef cheeks goulash with homemade dumplings, and drink several types of beer made in the Svijany Brewery. And those who fancy just something to bite while drinking beer will definitely have a choice. We recommend the roast pork belly with onions.

If you get tired of strolling in the streets of the beautiful Moravian town of **Kroměříž**, visit the **Pivovar Černý Orel** (Black Eagle Brewery) restaurant, which is only 150 meters from the archbishop's chateau. You will certainly be satisfied with the variety of thoroughly brewed Czech lagers and other beer specialties and with the offer of

Pohled na Bernard a do interiéru tamní restaurace
View of Bernard Farm and the interior of the restaurant

Czech cuisine cooked with love. Their specialty is the sauces cooked with brewing malt as an ingredient. The beer spa and the unique Kroměříž chocolate factory are also worth visiting.

Get to know the Czech Republic and Czech cuisine! Taste Czechia! ●

CzechTourism

OLYMPIJSKÉ HRY Z JINÉHO POHLEDU

text: redakce **foto:** Národní muzeum, ČOV/Radek Miča, ČOV/Markéta Navrátilová.

Čeští reprezentanti byli co do počtu medailí nejúspěšnější v historii olympijských her. V Tokiu získali 11 cenných kovů, z toho čtyři zlaté zásluhou kajakáře Jiřího Prskavce, judisty Lukáše Krpálka, tenisového deblu Barbora Krejčíková s Kateřinou Siniakovou a střelce Jiřího Liptáka.

Úspěch je to nejen co do počtu medailí, ale i přepočteme-li třeba zlaté medaile na počet obyvatel. Pro příklad vezměme šest zemí, do kterých se dostane náš časopis v jídelních a lůžkových vozech se servisem JLV, tedy zemí z naší úvodní mapy.

V tomto přepočtu je na tom nejlépe Maďarsko se šesti zlatými medailemi; jedna tato medaile připadá cca na 1,5 milionu obyvatel. Hned za Maďarskem je Česká republika, kde jedna zlatá připadá na cca 2,7 milionu obyvatel. Prakticky jen o málo za námi je Švýcarsko – tři zlaté medaile na cca 2,8 milionu obyvatel, Slovensko, kde jediná zlatá medaile připadá na cca 5,5 milionu obyvatel, dále pak Německo

Bronzový medailista z OH v Tokiu šermíř Alexandr Choupenitch byl nadšeně přivítán po návratu českými sportovními fanoušky

Bronze medalist from the Tokyo Olympics fencer Alexandr Choupenitch was enthusiastically welcomed after the return by Czech sports fans

s deseti zlatými na cca 8 milionu obyvatel a nejhůře z tohoto pohledu je na tom Polsko – čtyři zlaté, tedy jedna na téměř 10 milionů obyvatel.

Jen pro zajímavost: nejúspěšnější země olympijského pořadí – USA – získala 41 zlatých, což je cca 1 na osm milionů obyvatel. Samozřejmě tyto přepočty nejsou oficiální, nicméně i ony částečně ukazují na úspěšnost jednotlivých zemí.

Na úvod jsme uvedli držitele zlatých českých medailí, doplníme tedy i ty další: stříbro: Jakub Vadlejch (oštěp), Markéta Vondroušová (tenis), David Kostelecký (střelba), Lukáš Rohan (vodní slalom). Bronz: Vítězslav Veselý (oštěp), Josef Dostál s Radkem Šloufem (debljak – 1000 metrů), Alexandr Choupenitch (šerm, fleret).

A možná že tento výčet by nebyl úplný, kdyby se bývali mohli zúčastnit ještě ti sportovci, kterým start neumožnila covidová nákaza. Jde především o beachvolejbal, kde pár Hermannová a Nausch Sluková měl velké medailové ambice, ale nákaza druhé jmenované jejich start znemožnila. Také její kolega Ondřej Perušič měl pozitivní test a musel se svým partnerem Davidem Schweinerem vynechat jeden zápas, což je stálo kontumaci a postup ze skupiny; nemohl nastoupit také stolní tenista Pavel Širuček ani cyklista Michal Schlegel. ●

OLYMPIC GAMES FROM A LITTLE DIFFERENT PERSPECTIVE

text: editor, **photos:** National Museum archives, ČOV/Radek Miča, ČOV/Markéta Navrátilová.

In Tokyo, the Czech national team was the most successful in the history of the Olympic Games in terms of the number of medals. They won 11 medals, four of which were gold thanks to the kayaker Jiří Prskavec, judoist Lukáš Krpálek, tennis doubles Barbora Krejčíková and Kateřina Siniaková and shooter Jiří Lipták.

That was a success not only in terms of the number of medals, but also if we count the number of gold medals per capita of the country's population. For example, let's take the six countries where our magazine is read in the dining and sleeping cars with JLV service, i.e. the countries on our introductory map.

In this calculation, Hungary looks best with six gold medals, which accounts 1 medal per about 1.5 million of the population. Just behind Hungary is the Czech Republic, where one gold medal accounts per about 2.7 million inhabitants. Practically only a little behind us is Switzerland – three gold medals per about 2.8 million of the population. Slovakia, where the only gold medal accounts per about 5.5 million inhabitants, then comes Germany with ten gold medals per about 8 million of the population and Poland has the most modest result, from this point of view: four gold medals, i.e. one medal per almost 10 million inhabitants.

An interesting fact: the most successful country in the Olympic standings, the USA, won 41 gold medals, which is about 1 medal per 8 million inhabitants. Of course, these calculations are not official; however, they also partly indicate the success of individual countries.

We introduced the holders of Czech gold medals at the beginning, so let's add the others. Silver medals: Jakub Vadlejch (javelin), Markéta Vondroušová (tennis), David Kostelecký (shooting), Lukáš Rohan (water slalom). Bronze medals: Vítězslav Veselý (javelin), Josef Dostál with Radek Šlouf (kayak doubles 1000 m), Alexandr Choupenitch (fencing, foil).

And maybe this list would not be complete if those athletes who were not able to start due to the covid

infection could have taken part in the Olympics. First of all, it refers to beach volleyball, where the team of Hermannová and Nausch Sluková had great medal ambitions, but the infection of the latter made their start impossible. In the men's beach volleyball, Ondřej Perušič's test result was positive too; thus, he and his partner David Schweiner had to miss one match, which cost them loss by default and failure to go up in the group. The table tennis player Pavel Širuček and cyclist Michal Schlegel could not start either. ●

Zlatí medailisté z OH v Tokiu judista Lukáš Krpálek (vlevo) a kajakář Jiří Prskavec při prezentaci olympijské knihy

Gold medalists from the Tokyo Olympics judoist Lukáš Krpálek (left) and kayaker Jiří Prskavec during the presentation of the Olympic book

TÓNY NAD MĚSTY PODVACÁTÉ

text: redakce, foto: archiv

Už dvacátým rokem se mezi očekávaná podzimní hudební klání přiřazuje přehlídka Tóny nad městy. V letošním roce se uskuteční čtyři komorní koncerty v Praze a jeden komorní koncert v Děčíně. Festival bude zahájen 14. října a potrvá do 24. listopadu 2021 a připomene 180. výročí narození skladatele Antonína Dvořáka.

Mezinárodní hudební festival Tóny nad městy každoročně přitahuje objevnou dramaturgií, která dokáže do koncertních síní přitáhnout široké spektrum publika a také dvacátý ročník má atraktivní dramaturgii i sestavu účinkujících. Na co se mohou návštěvníci koncertů v letošním roce těšit?

Na festivalu vystoupí umělci z Polska a České republiky. Z českých interpretů na festivalu vystoupí především mezzosopranistka světového jména Edita Randová, která se představí s klavíristou Stanislavem Boguniou 14. října 2021 na zahajovacím koncertě

festivalu na vysočanské radnici Prahy 9 a ještě na nuselské radnici Prahy 4.

Na koncertech konaných na Praze 5 a Praze 6 vystoupí mezzosopranistka Edita Randová spolu s harfenistkou Staniou Ramešovou. Harfa je jedním z nejstarších hudebních nástrojů – je pokládána za královský biblický nástroj a poutá na sebe pozornost, kdekoli se objeví. Spojení harfy a lidského hlasu slibuje zajímavé večery.

V Městském divadle v Děčíně 10. listopadu zazní převážně díla polských skladatelů jako jsou: Chopin, Dobrzyński a Wieniawski v podání polského dua složeného z klavíristky Teresy Kaban a houslisty Henryka Blazeje.

Na všechny koncerty je umožněn bezbariérový přístup. ●

TONES OVER THE CITIES FOR THE 20TH TIME

text: editors, photos: archives

For the 20th year in a row, the *Tones over the Cities* festival has been included in the expected autumn musical tourneys. This year, four chamber concerts will take place in Prague and one chamber concert in the town of Děčín.

The festival will open on 14 October and will last until 24 November 2021. It will commemorate the 180th anniversary of the birth of the composer Antonín Dvořák.

Every year, the Tones over the Cities International Music Festival (*Tóny nad městy*) attracts music lovers with its discovery dramaturgy, which can bring a wide range of audiences to concert halls, and

its 20th year also has an attractive dramaturgy and a group of performers. What can concert goers look forward to this year?

Artists from Poland and the Czech Republic will be performing at the festival. Among the Czech performers at the festival there will be the world-renowned mezzo-soprano Edita Randová, who will perform with pianist Stanislav Bogunia on 14 October 2021 at the opening concert of the festival at the Vysočany City District Hall in Prague 9 and at the Nusle City District Hall in Prague 4.

Mezzo-soprano Edita Randová will perform at concerts in Prague 5 and Prague 6 together with harpist Stania Ramešová. The harp is one of the oldest musical instruments, which is considered a royal biblical instrument and attracts attention wherever it appears. The combination of harp and human voice promises interesting evenings.

The Municipal Theatre in Děčín the audiences will mainly enjoy works by Polish composers, such as Chopin, Dobrzyński and Wieniawski, which will be performed by a Polish duo of pianist Teresa Kaban and violinist Henryk Blazej.

Barrier-free access to all concerts is assured. ●

MANNER – NOVINKA SE ZNAČKOU FAIRTRADE

text: redakce, foto: archiv Manner

Novince společnosti Manner, oplatkám Snack Minis s mléčno-čokoládovou a mléčno-oříškovou příchutí, je těžké odolat. Stejně jako všechny vafle a řezy vyrábí společnost Manner i tuto novinku, ve své pražírně v srdci Vídně. Navíc logo FAIRTRADE na obalu informuje spotřebitele, že Manner využívá stoprocentně FAIRTRADE certifikované a udržitelné kakao.

Udržitelnost u tradičního podniku Manner je více než jen prodejní argument. Toto téma je zakotveno v hodnotách společnosti. Již založení podniku v roce 1890 bylo výsledkem snahy o výrobu luxusního produktu, cenově dostupné a kvalitní čokolády. Od té doby je kakao jako nejdůležitější surovina ústředním tématem strategie udržitelnosti. V roce 2012 se společnost Manner zavázala, že do roku 2020 převede kontinuálně všechny své značkové produkty na udržitelné kakao. Další krok směrem k udržitelnému kakau následuje v tomto roce,

kdy budou všechny vafle a oplatky převedeny na produkty certifikované logem FAIRTRADE Cocoa.

S FAIRTRADE se Manner spoléhá na své oblíbené značky, sortiment čokoládových banánů Casali a Mozartkugeln Victor Schmidt, které již FAIRTRADE certifikaci mají. „Je pro nás důležité, aby lidé, kteří pěstují kakao pro naše výrobky, dostali za svou práci spravedlivou cenu. Převedení všech vaflových a oplatkových produktů na značku FAIRTRADE Cocoa je pro nás logickým krokem. Svou roli odpovědného rodinného podniku můžeme zviditelnit pomocí pečeti na obalu,“ těší se ze spolupráce Aleš Aldo Koláček, obchodní a marketingový ředitel Josef Manner s.r.o..

Udržitelný nákup není jediným záměrem společnosti Manner. Také sociální podmínky v zemi původu jsou pro Manner důležité. V roce 2013 byla oživena spolupráce s SOS dětskou vesničkou pod heslem Společně osladíme život dětem. Společnost Manner mimo jiné financovala dům pro rodinu z dětské vesničky Abobo Gare na Pobřeží slonoviny a převzala za rodinu roční náklady, jakož i vzdělání a péči o děti. ●

ZÁHADY SMRTI W. A. MOZARTA

text: redakce, wikipedia.cz, foto: pixabay.com, archiv

Psal se rok 1791, byl začátek prosince a ve Vídni už byla cítit atmosféra Vánoc. Těch se ovšem už nedožil génius hudby, kterému bylo v té době pouhých 35 let. Dne 5. prosince tam umírá Wolfgang Amadeus Mozart, jehož 230. výročí úmrtí si letos připomínáme. Mozart ovšem dokázal za svůj krátký život, který mu byl na tomto světě vyměřen, tolik, že by jiným k tomu nestačily ani tři životy.

TAJEMSTVÍ A SPEKULACE

Mozartova smrt je, pokud jde o její příčinu, dodnes zahalena tajemstvím a množstvím dohadů, co bylo příčinou jeho smrti, se pohybuje v desítkách a stále se objevují v tomto směru další spekulace. Nejčastěji je zmiňována infekce či revmatická horečka, ale kdoví... Jedna z verzí také uvádí, že byl Mozart otráven, a v té souvislosti se objevuje jméno jeho konkurenta, skladatele Antonia Sallieriho. Ovšem nikdy nebyl

doložen žádný hmatatelný důkaz, a dokonce se našlo společné dílo obou umělců, což tuto domněnku posouvá do úrovně velkých spekulací. Mozartův pohřeb se konal ve Vídni, ale rozhodně nebyl hoden umělcova génia. Byl podle dostupných pramenů pochován v neoznačeném hrobě jen za přítomnosti rodiny. Teprve později tam byl na jeho počest postaven na hřbitově svatého Marka památník. I ve filmech se často objevují spekulace kolem Mozartovy smrti,

například i ve známém oscarovém filmu Amadeus, ale i v často neprávem opomíjeném slovensko-německém díle Zabudnite na Mozarta.

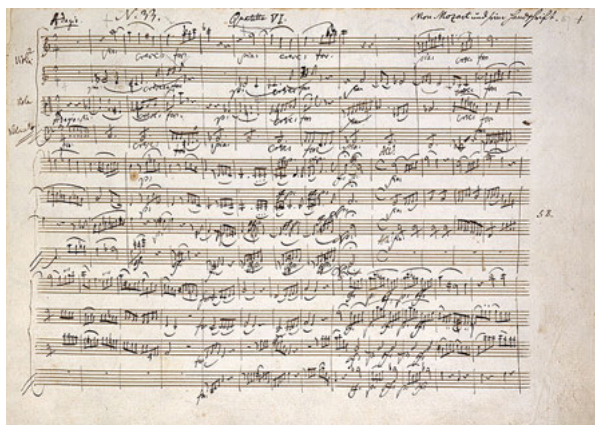
SMRT BYLA ČASTÝM „NÁVŠTĚVNÍKEM“

Bohužel předčasná úmrtí byla prokletím Mozartovy rodiny. Jeho rodičům se narodilo celkem sedm dětí, ale jen dvě přežily, a to právě Wolfgang Amadeus a jeho starší sestra Marie Anna, přezdívaná Nannerl.

Slavná lahůdka – Mozartovy koule
Famous delicacy – Mozart Chocolate Balls

Také sám Mozart měl celkem šest dětí, ale dospělosti se dožily jen dva chlapci – Carl Thomas a František Xaver, který se narodil půl roku před smrtí svého otce. Právě on podědil talent, i když Mozartovy geniality nedosáhl, což těžce nesl a s otcem se podvědomě srovnával. Ale i on napsal svůj první klavírní koncert záhy – ve svých 17 letech. Také jeho život skončil předčasně, i když později než život jeho otce – zemřel tři dny po svých 53. narozeninách, 29. čer-

Ručně psané Mozartovy poznámky do partitury.
Handwritten Mozart's notes on the orchestral score.

Vosková podoba „filmového“ Mozarta.
Wax sculpture of the film character Mozart.

vence 1844. Skonal v Karlových Varech při léčbě rakoviny jater; jeho smrti už se nedalo zabránit. Byl tu se svou milenkou, hraběnkou Cabalé, která mu dala postavit na tamním hřbitově náhrobek.

VĚDĚL, ŽE UŽ SE NEVRÁTÍ

V Praze byla smrt W.A. Mozarta vzpomínána více než v samotné Vídni. Pražané už 14. prosince uspořádali na jeho počest velkou pamětní trýznu v chrámu svatého Mikuláše na Malé Straně. Mozartův vztah k Praze byl hluboký, jen připomeňme známou větu: „Moji Pražané mi rozumějí,“ kterou vyslovil poté, kdy dirigoval v tehdejší Nosticově (nyní Stavovském) diva-

JOANNES CHRYSOSTOMUS WOLFGANGUS THEOPHILUS MOZART

Skladatel a také pedagog, klavírista, varhaník a houslista

Narozen: 27. ledna 1756 v Salcburku, Salcburské knížecí arcibiskupství

Zemřel: 5. prosince 1791 (ve věku 35 let) ve Vídni, Rakouské arcivévodství

Hrob: Hřbitov Svatého Marka, Vídeň

Žánry:

opera, symfonie, koncert, komorní hudba, string quintet, klavírní sonáta, klavírní koncert, smyčcové kvarteto, symphonic music, náboženská hudba a klasická hudba

Z významných oper:

Kouzelná flétna, Figarova svatba, Don Giovanni, Così fan tutte, Únos ze Serailu

dle 20. ledna 1787 svou operu Figarova svadba, která byla v Rakousku přijata vlažně, zatímco právě v Praze si místní obyvatelé zamilovali árie z Figara. Vděčný Mozart pak zkomponoval operu Don Giovanni, která měla opět v Praze premiéru a již osobně 29. října 1787 dirigoval. Mozart měl k Praze vřelý vztah, pobýval na Bertramce u manželů Duškových a pro paní Josefinu složil například árii *Bella mia fiamma, addio*. Právě Bertramka je místem Muzea W. A. Mozarta a manželů Duškových. Poslední Mozartova návštěva Prahy se uskutečnila tři měsíce před jeho smrtí. Dirigoval tu svou operu Titus (*La clemenza di Tito* – *Velkorysost Titova*). Tato opera byla Mozartem zkomponována k příležitosti korunovace Leopolda II. na českého

Hrob Constanze Mozartové.
The tomb of Constanze Mozart.

Pohled na skladatelovo rodné město – Salzburg
A view of the composer's hometown – Salzburg

krále. Podle některých pramenů byl Mozart v té době velmi pobledlý a při odjezdu z Prahy dokonce plakal. V té chvíli už zřejmě tušil, že se do svého milovaného města nevrátí, což se bohužel potvrdilo.

ÚNIK PŘED NEŠTOVICEMI DO OLOMOUCE A BRNA

První kontakt nesmrtelného hudebního velíkána s českými zeměmi však nesouvisí s českou metropolí, ale s prostorem moravským – s městy Brnem a Olomoucí. Na podzim roku 1767 měl jedenáctiletý Wolfgang vystupovat u vídeňského dvora při příležitosti svatby arcivévodkyně Marie Josefy s neapolským králem (Mozart a jeho starší sestra Anna Marie vystupovali před císařovnou Marií Terezií a její rodinou již v roce 1762 a vzbudili svým uměním velký zájem). Město však zachvátila epidemie neštovic, které podlehla i sama nevěsta, a Leopold Mozart se rozhodl z Vídně narychlo odcestovat. Za nejvhodnější azyl zvolil moravskou metropoli Brno. Mozartovi odjeli z Vídně 23. října a po příjezdu do Brna byli přijati moravským zemským hejtmanem, hrabětem Franzem Antonem Schrattenbachem. Leopold Mo-

zart při té příležitosti sjednal vystoupení svého syna v Brně. Následně je však odložil, protože u Wolfganga propukly obávané neštovice. Rodina pokračovala do Olomouce – Leopold se rozhodl využít pozvání svého přítele, olomouckého kapitulního děkana hraběte Leopolda Antonína Podštatského z Prusinovic (*1717–†1776), který zajistil nemocnému chlapci lékařskou péči. V Olomouci složil Mozart svou Šestou symfonii F dur KV 43, nazvanou Olomoucká. Zpět do Brna se rodina vydala 23. prosince, jak uvádí server www.ped.muni.cz.

HUDBA, KTERÁ LÉČÍ

Abychom nezůstali jen u smrti. Mozartovy skladby či opery jsou dodnes „léčivé“, a to nejen v uvozovkách. Říká se, že při poslechu jeho hudby se mění nálada člověka k lepšímu a velmi uklidňuje a inspiruje. Dokonce se soudí, že Sonáta K 448 potlačuje epileptickou aktivitu a je účinná v léčbě tohoto onemocnění. Přestože Mozart zemřel předčasně, jeho hudba nás provází dodnes a budou ji obdivovat i další generace. Tento článek je jen krátkým výňatkem z bohatého života W. A. Mozarta. ●

Manner
SI PROSTĚ ZAMILUJETE.

ODMĚNA PRO VŠECHNY!

MYSTERIES OF THE DEATH OF W. A. MOZART

text: editors, wikipedia.cz, photo: pixabay.com, archives

It was the beginning of December 1791 and the atmosphere of Christmas could already be felt in Vienna. However, the genius of music, who was only 35 years old at the time, did not live to see Christmas. Wolfgang Amadeus Mozart, whose 230th death anniversary we are commemorating this year, died there on 5 December. Nonetheless, in Mozart's short life, which was measured to him in this world, he managed to do so much that even three lives would not have been enough for others.

ALTHOUGH HIS LIFE WAS NOT LONG, IT WAS VERY RICH AND SECRETS AND SPECULATION

Mozart's death, as to its cause, is still shrouded in mystery. There are dozens of guesses about the cause of his death and more speculation regarding it is still emerging. Infection or rheumatic fever are the most often mentioned ones, but who knows... One of the versions also states that Mozart was poisoned, and in this connection the name of his competitor, the composer Antonio Salieri, appears. However, no tangible evidence has ever been documented, and even the joint work of both composers has been found, which pushes this assumption to the level of great

speculation. Mozart's funeral took place in Vienna, but it was certainly not worthy of the artist's genius. According to the available sources, he was buried in an unmarked grave only in the presence of his family. Only later was a monument built in his honour in St. Mark's Cemetery. Even in films, there is often speculation about Mozart's death, for example, in the well-known Oscar-winning film *Amadeus* as well as in the often unjustly neglected Slovak-German co-production *Forget Mozart*.

DEATH WAS A FREQUENT 'VISITOR'

Unfortunately, the premature deaths were the curse of Mozart's family. A total of seven children were

born to his parents, but only two of them survived, Wolfgang Amadeus and his elder sister Marie Anna, nicknamed Nannerl. Mozart himself also had a total of six children, but only two boys survived to adulthood – Karl Thomas and Franz Xaver, who was born half a year before the death of his father. It was him who inherited his father's talent, even though he did not achieve Mozart's brilliance, which he found hard

to bear and subconsciously compared himself to his father. Similarly, he wrote his first piano concerto being quite young – at the age of 17. His life also ended prematurely, though later than his father's – he died three days after his 53rd birthday, on 29 July 1844. He died in Karlovy Vary while he was being treated of liver cancer; his death could no longer be prevented. He was there with his mistress, Countess Cabalé, who had a tombstone built for him in the local cemetery.

Bertramka – Mozartovo pražské útočiště
Villa Bertramka – Mozart's shelter in Prague

HE KNEW HE WOULD NEVER RETURN

Mozart's death was more remembered in Prague than in Vienna itself. On 14 December the people of Prague organized a large memorial ordeal in his honour in St. Nicholas' Church in Malá Strana. Mozart's relationship to Prague was deep. Let's just recall the familiar sentence: 'My Praguers understand me,' which he uttered after conducting his opera *The Marriage of Figaro* at the then Nostitz Theatre (now the Estates Theatre) on 20 January 1787. This opera was welcomed lukewarmly in Austria while the locals in Prague fell in love with the arias from *Figaro*. Being grateful, Mozart then composed the opera *Don Giovanni*, which premiered again in Prague and which he conducted himself on 29 October 1787. Mozart had a warm relationship to Prague; he stayed with the Dušek family at Bertramka area of Prague and composed the aria *Bella mia fiamma, addio* for the hostess Josefina. The villa in Bertramka is the site of the W. A. Mozart and the Dušeks Museum. Mozart's last visit to Prague took place three months before his death. He conducted his opera *La clemenza di Tito*. This opera was composed by Mozart on the occasion of the coronation of Leopold II as the king of Bohemia. According to some sources, Mozart was very pale at the time and even cried when he was leaving Prague. At that moment, he probably already

Mozartova socha v Salzburgu
Mozart statue in Salzburg

Rodný dům W. A. Mozarta
W. A. Mozart's place of birth

knew that he would not return to his beloved city, which was unfortunately proven true.

ESCAPE FROM SMALLPOX TO OLOMOUC AND BRNO

However, the first contact of the immortal musical giant with our country was not related to the Czech capital, but to Moravia – the cities of Brno and Olomouc. In the autumn of 1767, eleven-year-old Wolfgang was to perform at the Viennese court on

the occasion of the marriage of Archduchess Maria Josepha of Austria to the King of Naples (Mozart and his elder sister Anna Marie performed before Empress Maria Theresa and her family as early as in 1762 and aroused great interest in their art). However, a smallpox epidemic swept the city and the bride herself died of the disease, so Leopold Mozart decided to leave Vienna in a hurry. He chose the Moravian metropolis of Brno as the most suitable place for asylum. The Mozart family left Vienna on 23 October, and upon arrival in Brno, they were welcomed by the Moravian governor, Count Franz Anton Schrattenbach. On that occasion, Leopold Mozart arranged for his son to perform in Brno. Subsequently, however, he postponed the performances because Wolfgang got ill with the dreaded smallpox. The family continued to Olomouc as Leopold had decided to accept the invitation of his friend, Count Leopold Antonín Podštatský of Prusinovice, the Capitular Dean of Olomouc (1717–1776), who provided medical care for the sick boy. In Olomouc, Mozart composed his Sixth Symphony in F major KV 43, called *Olomoucká*. The family went back to Brno on 23 December, according to www.ped.muni.cz.

JOANNES CHRYSOSTOMUS WOLFGANGUS THEOPHILUS MOZART

Composer and pedagogue, pianist, organist and violinist

Date and place of birth: 2

7 January 1756, Salzburg, Archbishopric of Salzburg

Date and place of death: 5 December 1791 (aged 35), Vienna, Archduchy of Austria

Place of the grave: St. Mark's Cemetery, Vienna

Genres: opera, symphony, concert, chamber music, string quintet, piano sonata, piano concerto, string quartet, symphonic music, religious music and classical music

Important operas: *The Magic Flute*, *The Marriage of Figaro*, *Don Giovanni*, *Così fan tutte*, *The Abduction from the Seraglio*

MUSIC THAT HEALS

We should not only speak about death, though. Mozart's compositions and operas are still 'healing' and it is not just a figurative expression in quotation marks. It is said that listening to his music changes a person's mood for the better, calms and inspires. Sonata K 448 has even proven to suppress epileptic activity and to be effective in the treatment of this disease. Although Mozart died prematurely, his music has been accompanying us to this day and will be admired by future generations. This article is just a short excerpt from the rich life of W. A. Mozart. ●

**TVAROHOVÝ
= MLS =**

CHLAZENÁ SVAČINKA

novinka

Vyzkoušej
chlazenou
svačinku: Miša
Tvarohový Mls

SPOJUJE NÁS VÍC, NEŽ SE ZDÁ

text: Aleš Pohořal, foto: Maďarské velvyslanectví a Jiří Teper

Při rozhovoru s velvyslanci se často probírají významné politické otázky. My jsme šli tentokrát jinou cestou a při setkání s velvyslancem Maďarska v České republice Miklósem Borosem jsme se sice těchto věcí dotkli, ale především jsme se zaměřili na turistiku a gastronomii v obou zemích.

Jak hodnotíte z vašeho pohledu současné česko-maďarské vztahy?

Česko-maďarské vztahy jsou vynikající ve všech oblastech života, i když se tato věta zdá být jedním z projevů povinného optimismu. Nemohu říci nic jiného, než je skutečnost: politické vztahy jak na bilaterální úrovni, tak i v regionální souvislosti a také ve všech organizacích, kterých jsme oba členy, jako EU anebo NATO, jsou každodenní, intenzivní, a tudíž se i na malé rozdíly dá najít řešení. Ne náhodou hovoříme o čestném sousedství, které spojuje mnohem více historických a kulturních prvků, než by si člověk myslel. Více než tisíc let soužití ve střední Evropě je velmi dlouhá doba. Česká republika je šestým největším obchodním partnerem Maďarska, turistická data pak vypovídají o tom, že si obyvatelé obou zemí rozumějí, mají rádi národní zvyky, hodnoty, způsob života, ctí kulturu a oceňují jedinečnou gastronomii toho druhého. To je velká věc, protože to spojuje občany v každodenním životě.

Jste dlouholetým diplomatem a Českou republiku jste znal již dříve. Přesto však, překvapilo vás něco během vašeho působení u nás?

Mnohé, velmi příjemně. Například z vnějšku není vidět ten kulturní život mimořádné úrovně, který je společně s Vídní a Budapeští schopen navodit ten jedinečný, středoevropský pocit života. Středověký latinský ekvivalent slova český – Bohemian – má v maďarštině mile znějící význam bohém, který se u nás používá jako označení pro člověka veselého, který zvládá životní obtíže s trochu větší lehkostí.

Miklós Boros ve své pracovně na Velvyslanectví Maďarska v Praze.

Miklós Boros in his office at the Hungarian Embassy in Prague.

Zažít to v běžném, každodenním životě bylo také velkým zážitkem. My Maďaři bereme možná všechno příliš vážně. Velmi oceňuji otevřenost, upřímnost, ochotu spolupracovat, což mě nepřekvapilo a na základě svých předchozích zkušeností jsem to čekal. Věděl jsem, že v každodenním životě nemůže být vše růžové, ale v praxi mě překvapil stav české dálniční sítě, která není dobudovaná, a praktický dopad této skutečnosti na každodenní život. Praktic-

ká, osobní zkušenost s Českou republikou, nesmírně bohatou na kulturní, historické památky, předčila má očekávání stejně jako české pivo: kamkoli přijedu, ochutnávám místní piva a ta jsou vynikající!

Diplomacie přináší hodně práce a spoustu pracovního času. Ale přece jen pár chvil volna jistě máte. Jak je trávíte a máte oblíbené místo, kde u nás relaxujete?

Rád podnikám výlety, a pokud mi to čas dovolí, vyrazím o víkendů někam. Snažím se prozkoumat vaši zemi. Mám mnoho oblíbených míst, vedle Českého Krumlova bych možná jmenoval třeba Hrubou Skálu a zámek Červená Lhota.

Jaká místa z České republiky byste doporučil návštěvníkům, která nejsou přímo v každém průvodci?

Jako velvyslanec Maďarska bych doporučil místa, která možná nejsou nejznámější, ale mají maďarský, resp. společný česko-maďarský, aspekt. Například hrad Buchlov s artefakty z dob maďarské revoluce a boje za svobodu v letech 1848–1849, Jindřichův Hradec, kde nyní otvíráme expozici o Františku II. Rákóczi (II. Rákóczi Ferenc), který studoval u zdejších jezuitů, artefakty potomků rodiny Zrinských např. na zámku Kratochvíle či šavle Mikuláše Zrinského na hradě Bítov. Je dojemné vidět portrét „největšího Maďara“, Istvána Széchenyiho, na zámku Lešná – jeho choť pocházela z rodu Seilernů, jenž zámek vlastnil, anebo památky na návštěvu Ference Liszta na zámcích Velké Březno či Hradec nad Moravicí. Mohl bych dlouho jmenovat místa, vždyť nás od středověku spojuje mnoho společných vládařů a četné aristokratické a kulturní vztahy. Dnešním maďarským generacím je velmi blízká moderní česká literatura a také filmové umění, jejichž stopy také mnozí vyhledávají.

A otázka platí i obráceně: co byste právě Čechům jedoucím do Maďarska doporučil ve vaší vlasti? A máte nějaké místo, které není příliš medializované a které byste ve své vlasti turistům přiblížil?

Velice nás těší, že Maďarsko každoročně navštíví statisíce Čechů, jejichž cíli jsou především Budapešť, Balaton a termální lázně. Když Česká republika, tak pivo, když Maďarsko, tak víno, a já bych tedy doporučil českým přátelům návštěvu maďarských vinařských oblastí, kde mohou v nádherném prostředí s rodinnou pohostinností ochutnat výjimečná maďarská vína. Vyzkoušejte to, stojí to za to! Druhou, méně probádanou oblastí je venkovská turistika: maďarský venkov je méně urbánní než ten český a doporučil bych ho těm, kdo touží po odpočinku vyvolávajícím atmosféru a chuť dob minulých, nabízejícím klid jedné končící éry. Je to hodně jiné než dovolená na pláži, ale právě to je na tom to dobré.

Pan velvyslanec si prohlédl před odjezdem i prezidentský salonek na Hlavním nádraží a zapsal se do kroniky JLV

Before leaving, the Ambassador visited the Presidential Lounge at the Main Railway Station and made a record the JLV Chronicle Book

Když už jsme pomyslně v Maďarsku, které je známo svou skvělou kuchyní, jaké jídlo – třeba jako dítě – jste měl anebo máte rád, a domníváte se, že by i u nás mělo úspěch?

Myslím si, že dobré plněné zelné listy nebo hovězí perkelt s červeným vínem podnutí také fantazii Čechů. Štrůdl můžeme považovat za společný středoevropský moučník, který však má typicky maďarské verze, např. s tykvovo-makovou náplní. Když už

MIKLÓS BOROS O SOBĚ

„Já jsem Středoevropan. Jako začínající diplomat jsem působil v Rumunsku, posléze jako velvyslanec v Bratislavě, ve Vídni a nyní v Praze. Mám rád tento region se všemi jeho problémy a krásami, cítím, že chápu a dokážu uchopit či řešit zdejší záležitosti.“

jsme u dezertů, abychom dokončili řadu, našim českým přátelům by se jistě zamlouvala paštika z husích jater jako předkrm a jako polévka poctivý slepičí vývar.

A také tuto otázku obraťme. Jaké jídlo z české kuchyně jste si zamiloval vy?

Jedním z mých nejoblíbenějších jídel je „svíčková“, která se velice podobá maďarské omáčce tzv. vadas, ale přece jen je nakonec úplně jiná. Když polévka, tak kulajda. Česká kuchyně ve svých jídlech lépe využívá kachnu a houby, já jsem velkým přítelem obojího. Maďaři mají rádi nepřekombinovaná, ale lahodná a sytá, jídla české kuchyně. Mám-li hosty, snažím se je vzít na místa, kde se mohou setkat právě s nimi. Doposud nebyl nikdo nespokojen.

Byl jste i velvyslancem na Slovensku, takže hovoříte slovensky i česky velmi slušně, což je vždy pro partnera z obou regionů příjemné...

Ano, národy hovořící „malými“ jazyky si váží a cení toho, když jsou jiní schopni promluvit jejich řečí. My Maďaři i Češi to tak máme. Výhod toho si při své práci užívám, ale i atmosféra rozhovorů je zcela jiná, když probíhá v českém jazyce, a ne v angličtině či francouzštině.

Covid zamíchal turistikou v celé Evropě, a tedy i u nás a v Maďarsku. Jak jste vy vnímal tuto situaci?

Díkybohu se situace zlepšuje a pomalu se vracíme do zajetých kolejí. Věřím, že jako dosud všechny velké epidemie jsme schopni vakcinací zastavit i tuto a již nyní budeme moci navštívit naše oblíbená místa v České republice a v Maďarsku. Chystáme se na otevření, Maďarsko čeká na návrat svých přátel.

Do Budapešti jezdí z Česka několik vlaků každý den a chystá se i noční spoj. Využil jste anebo se chystáte využít tohoto způsobu cestování? A pokud ano, zaujala vás nějaká nabídka v jídelním voze ČD Restaurant?

Nehovoří ze mě zdvořilost, ale já pravidelně cestuji domů a zpět některým z těchto šesti párů vlaků. Čtu si, pracuji, odpočívám, a pokud to vychází časově, dám si něco dobrého k jídlu. Rád cestuji vlakem, dorazím do cíle odpočatý a cesta trvá jen o trochu déle, než kdybych jel autem. Vlak je čistý a pohodlný, personál je zdvořilý a ochotný, mohu říct jen samé pozitivní zkušenosti. Co se nabídky jídelního vozu týče, je na úrovni restaurace, na cestě domů je člověku líto, že se s těmito chutěmi loučí, a na cestě zpět je rád, že se s nimi opět setkává. ●

DOPRAVA
ARCHITEKTURA,
STAVITELSTVÍ A DESIGN
ASTRONOMIE
TISKAŘSTVÍ
FOTOGRAFICKÝ ATELIER
INTERKAMERA
TECHNIKA V DOMÁCNOSTI

CHEMIE KOLEM NÁS
MĚŘENÍ ČASU
HORNICTVÍ
HUTNICTVÍ
HERNA MERKUR
TECHNIKA HROU
UHELNÝ A RUDNÝ DŮL
TELEVIZNÍ STUDIO

Staletí technického důvtipu ve 22 stálých expozicích

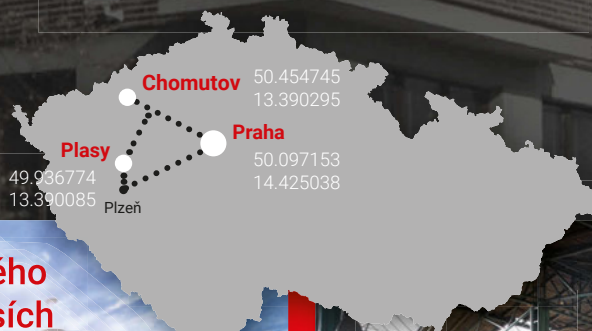
Centuries of Technical Ingenuity
in 22 Permanent Exhibitions

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM

National Technical Museum

www.ntm.cz

Centrum stavitelského dědictví NTM v Plasích

Centre for Building Heritage
of NTM in Plasy

Expozice stavitelství
Dětská herna
Kabinet Jana Kaplického
Expozice stavebně-
historického průzkumu
Stavební dvůr

muzeum-plasy.cz

Železniční depozitář NTM v Chomutově

Railway Depository
of NTM in Chomutov

Expozice
železničních vozidel

muzeum-chomutov.cz

UNITED MORE THAN IT SEEMS

text: Aleš Pohořal, **photos:** Hungarian Embassy and Jiří Teper

Important political issues are often discussed in conversations with ambassadors. This time we went a different way and during the meeting with Mr. Miklós Boros, the Ambassador of Hungary to the Czech Republic, touched on these things as well, but above all we focused on tourism and gastronomy in both countries.

tourism data show that the people of both countries understand each other, like the national customs, values and way of life, respect each other's culture and appreciate each other's unique gastronomy. This is a great thing because it unites our citizens in everyday life.

You have been a diplomat for a long time and you knew the Czech Republic before. Nevertheless, has anything surprised you over the time you have worked here?

Many things in a very pleasant way. For example, you cannot see from the outside the extraordinary level of cultural life, which, together with Vienna and Budapest, is able to evoke that unique, Central

From your point of view, how do you evaluate current Czech-Hungarian relations?

Czech-Hungarian relations are excellent in all areas of life even though this sentence seems to be one of the manifestations of obligatory optimism. I cannot state anything but the fact: political relations, both at bilateral level and in the regional context, as well as in all the organizations of which both our countries are members, such as the EU and NATO, are day-to-day and intense, and therefore a solution can always be found despite small differences. It is no coincidence that we are talking about a fair neighbourhood that combines much more historical and cultural elements than one would think. More than a thousand years of coexistence in Central Europe is a very long period. The Czech Republic is Hungary's sixth largest trading partner, and

European feeling of life. The medieval Latin equivalent of the word 'Czech' – 'Bohemian' – has a nice-sounding meaning in Hungarian and is used in our country as a designation for a cheerful man who manages life's difficulties with quite an ease. Experiencing this in everyday life has also been a great experience for me. We, Hungarians, seem to take everything too seriously. I really appreciate the openness, sincerity, willingness to cooperate, which did not surprise me and which I had expected based on my previous experience. I knew that not everything could be rosy in everyday life, but in practice I was surprised by the condition of the Czech motorway network, which is still not completed, and the practical impact of this fact on everyday life. The practical, personal experience with the Czech Republic, extremely rich in cultural and historical monuments, exceeded my expectations as well as Czech beer: wherever I go, I taste local sorts of beer and they are excellent!

Diplomacy involves a lot of work and a lot of working time. But you certainly have a few moments of time off. How do you spend them? Do you have a favourite place to relax in our country?

I like to take trips, and if time allows, I will go somewhere at the weekend. I am trying to explore your country. I have many favourite places and, apart from Český Krumlov, I might mention Hrubá skála and Červená Lhota chateau.

Which places in the Czech Republic that might not be found in every guidebook would you recommend to visitors?

As the ambassador of Hungary, I would recommend places that are probably not be the best-known, but have a Hungarian, respectively common Czech-Hungarian aspect. For example, Buchlov Castle with artifacts from the Hungarian Revolution and the struggle for freedom in 1848–1849; the town of Jindřichův Hradec, where we are now opening an exhibition on Francis II. Rákóczi (II. Rákóczi Ferenc), who studied with the local Jesuits; artifacts of the descendants of the Zrinský family, for example at the Kratochvíle chateau, and the sabre of Mikuláš Zrinský at the Bítov castle. It is touching to see a portrait of the 'greatest Hungarian', István Széchenyi, at the Lešná chateau – his wife came

from the Seilern family who owned the chateau, or monuments devoted to Ferenc Liszt's visit to the castles of Velké Březno and Hradec nad Moravicí. I could name places for a long time, because since

V jídelním voze na trati Praha–Budapešť při čtení časopisu Meridian

In the dining car on the Prague–Budapest train while reading Meridian magazine

MIKLÓS BOROS ABOUT HIMSELF

'I am a Central European. As a beginning diplomat, I worked in Romania, then as an ambassador in Bratislava, Vienna and now in Prague. I love this region with all its problems and beauties and feel that I understand and can grasp or solve local issues.'

the Middle Ages we have been united by many common rulers and numerous aristocratic and cultural relations. Today's Hungarian generations are very close to the modern Czech literature as well as to the film art, the traces of which are also sought by many.

The same question goes the other way around: what would you recommend seeing in your home country to Czechs going to Hungary? Is there a place in your homeland that has not been given much publicity yet and you would like tourists to get to know?

S posádkou jídelního vozu se vyfotil se svým širokým úsměvem. Však se mu také mezi kolegy říká „smiling ambassador“.

Ambassador's wide smile in the photo with the crew of the dining car. His colleagues call him the 'Smiling Ambassador'

We are very pleased that hundreds of thousands of Czechs visit Hungary every year. Their destinations are mainly Budapest, Lake Balaton and the thermal spas. While the Czech Republic is associated with beer, Hungary is associated with wine, and I would therefore recommend to Czech friends a visit to the Hungarian wine regions, where they can taste exceptional Hungarian wines in the beautiful environment with family hospitality. Try it, it is really worth it! The second, a less explored area, is rural tourism: the Hungarian countryside is less urban than the Czech one and I would recommend it to those who long for relaxation evoking the atmosphere and tastes of old times, which offer the peace and quiet of the ending era. It is very different from a beach holiday, but that is the good thing about it.

Now that, in our imagination, we are in Hungary, which is known for its great cuisine, what is the food that you liked as a child and still like and think that it could be a success with Czechs as well?

I think that good stuffed cabbage leaves or beef perkelt with red wine will also stimulate Czechs' imagination. Strudel can be considered a common Central European dessert, which, however, has typically Hungarian versions, such as that with pumpkin-poppy filling. As I mentioned desserts, to complete the line, our Czech friends would certainly

V prezidentském salonku na Hlavním nádraží
In Presidential Lounge at the Main Railway Station

like goose liver pâté as a starter and delicious chicken broth as soup.

And let's turn this question around as well. What food from Czech cuisine did you fall in love with?

One of my favourite dishes is 'sirloin in cream sauce', which is very similar to the Hungarian sauce called vadas, but is still completely different in the end. Speaking about soup, it is kulajda. Czech cuisine makes better use of duck and mushrooms in its meals and I am a great friend of both. Hungarians like non-recombined, but delicious and rich dishes of Czech cuisine. When I have guests, I try to take them to places where they can taste such dishes. So far, nobody has been dissatisfied.

You were also the ambassador to Slovakia, so you speak both Slovak and Czech very well, which is always pleasant for partners from both regions...

Yes, nations that speak 'small' languages respect and appreciate the others being able to speak their language. We, Hungarians and Czechs, have it that way. I enjoy the advantages of this in my work.

Moreover, the atmosphere of the conversations is completely different when they are held in the Czech language, and not in English or French.

Covid pandemic has mixed up tourism throughout Europe, including the Czech Republic and Hungary. How have you perceived this situation?

Thank God the situation is improving and we are slowly getting back on track. I believe that, like all major epidemics so far, we will manage to stop this one by vaccination, and this summer we will be able to visit our favourite places in the Czech Republic and Hungary. We are going to open and Hungary is waiting for the return of its friends.

Several of trains run from the Czech Republic to Budapest every day and night trains are being planned. Have you travelled or are you going to travel this way? If so, did anything catch your attention in the menu in the ČD Restaurant dining car?

I do not speak out of courtesy when I say that I regularly travel home and back on one of these six pairs of trains. I read, work, rest, and if I have enough time, I have something good to eat. I like to travel by train as I arrive at my destination rested and the journey takes only a little longer than if I drove. The train is clean and comfortable, the staff is polite and helpful, I can only share positive experience. As for the menu of the dining car, it is at the level of a restaurant, on the way home passengers are sorry to say goodbye to those tastes and on the way back they are happy they try them again. ○

ZE SKANZENU DO SEDLA INDIANU

text: Jiří Teper, **foto:** autor

Jako v české lidové pohádce si budete připadat při návštěvě Polabského národopisného muzea v Přerově nad Labem, stručněji řečeno při návštěvě tamějšího skanzenu. Malebné dřevěné chalupy, stodoly a špýchary, ale také kapličku či starou vesnickou školu, zkrátka lidovou architekturu středního Polabí obdivují turisté už dlouhou řadu let. Přerovský skanzen totiž patří k nejstarším muzeím v přírodě v Evropě.

Jeho počátky se datují rokem 1895. Tehdy majitel přerovského panství, cestovatel a etnograf arcivévodá Ludvík Salvátor Toskánský, koupil stavbu z počátku 18. století, bývalou panskou kovárnu a rychtu, a dal ji postupně přestavět na „staročeskou chalupu“. Tu navíc vybavil národopisnými předměty pocházejícími z obce a okolí. Veřejnost se s tímto chvályhodným počinem mohla seznámit v roce 1900. (V roce 1922 byla dokonce před touto chalupou uvedena souborem Národního divadla v Praze opera Bedřicha Smetany Prodaná nevěsta.)

Staročeská chalupa se tak stala základem muzea, které do své správy převzalo v roce 1967 Polabské

muzeum Poděbrady. Skanzen se postupně rozšiřoval, jak do něj byly přemísťovány objekty lidové architektury z širokého okolí. V mnoha případech byly zachráněny chaloupky a další venkovské stavby, kterým by jinak na původním místě hrozila zkáza.

Dnes se skanzen rozkládá na ploše dvou hektarů a nabízí návštěvníkům působivý náhled do života polabských vesnic od konce 18. do poloviny 20. století. Některé z chalup jsou kromě kompletně zařízeného interiéru vybaveny též figurínami v pů-

Interiéry několika chalup „obývají“ i působivé figuríny tehdejších venkovanů.

The interiors of several cottages are ‘inhabited’ by impressive mannequins of the then peasants.

vodních oděvech. Pečlivě udržované objekty včetně zahrádek pod okny, laviček na zápraží a se zvoničkou „na návsi“ působí opravdu idylicky. Není divu, že do přerovského skanzenu rádi míří filmaři, kteří tu nacházejí ideální prostředí pro natáčení pohádkových příběhů.

Pro náročnější milovníky historie pořádají pracovníci skanzenu četné sezonní výstavy s národopisnou tematikou. V současné době je to výstava Blažená zem, kde se pivo vaří aneb Z historie pivovarnictví. Už léta dobře zavedené a hojně navštěvované jsou výstavy jarní, velikonoční a vánoční s bohatým doprovodným programem.

A v letních měsících hostí toto muzeum v přírodě i divadelníky a muzikanty, jejichž vystoupení pod širým nebem a s lidovou architekturou místo kulisy má báječnou atmosféru. V letošním roce to byl například Sen noci svatojanské v podání Městského divadla v Kladně či už tradiční letní akce pro celou rodinu Skanzen v pohádkách režiséra Zdeňka Trošky.

Chcete-li s díkem vzpomenout zakladatele přerovského muzea v přírodě Ludvíka Salvátora Toskánského, zajděte se po návštěvě skanzenu také podívat na jeho sídlo, vzdálené od muzea doslova jen pár desítek metrů. Původně to byla gotická vodní tvrz, přestavěná v šedesátých letech 16. století na re-

Slavný historický motocykl značky Indian je součástí bohaté sbírky muzea.

The famous historic Indian motorcycle is part of the museum's rich collection.

nesanční zámek. Stavba ovšem v průběhu staletí začala chátrat a až v letech 1872–1873 byla provedena rozsáhlá úprava, o což se opět zasloužil osvěcený arcivévoda. Dvoupatrová budova má bohatou renesanční sgrafitovou výzdobu. Interiéry jsou dnes bohužel prázdné, bez využití a veřejnosti nepřístupné. Tak alespoň ten pohled na půvabný zámek!

A ještě třetí přerovský cíl pro výletníky – hned za zámkem objevíte soukromé Muzeum Moto & Velo, které nyní vystavuje více než 70 historických jízdních kol a 60 motocyklů českých i zahraničních značek (Laurin & Klement, ČZ, Jawa, NSU, DKW, Harley-Davidson, Indian). Opravdovým unikátem je kupříkladu motocykl Laurin & Klement – model L80 z roku 1905 s postranním vozíkem – v původním, zachovalém stavu. V muzeu pro milovníky historie cyklistiky a motorismu najdete též řadu dobových doplňků jako zvonky, výrobní štítky, zámky, světla, pumpičky, sedla, brýle, originální plakáty a cedule, fotografie a mnoho dalších předmětů. ●

FROM THE OPEN-AIR MUSEUM TO THE MOTORBIKE SADDLE

text: Jiří Teper, photos: author

You will feel like in a Czech folk tale when visiting the Elbe Ethnographic Museum in Prerov-upon-Elbe (*Přerov nad Labem*), or more briefly when visiting the local open-air museum. Picturesque wooden cottages, barns and granaries as well as a chapel and an old village school, in short, the folk architecture of the Middle Elbe Region has been admired by tourists for many years. The Přerov open-air museum is one of the oldest open-air museums in Europe.

Its origins date back to 1895. At that time, the owner of the Přerov estate, the traveller and ethnographer Archduke Ludwig Salvator of Tuscany, bought a building from the early 18th century, a former manorial smithy and reeve house, and gradually had it rebuilt into an 'old Bohemian cottage'. In addition, he equipped it with ethnographic objects from the village and its surroundings. The public could become acquainted with this commendable deed in 1900. (Remarkably, in 1922, Bedřich Smetana's opera *The Bartered Bride* was performed in front of this cottage by the ensemble of the National Theatre in Prague.)

The Old Bohemian Cottage thus became the basis of the museum, which was taken over by the Elbe Museum of Poděbrady in 1967. The open-air museum gradually expanded as objects of folk architecture from a wide area were being moved to it. In many cases, cottages and other rural buildings, which would otherwise have been in danger of destruction in their original place, were saved.

Today, the open-air museum covers an area of two hectares and offers visitors an impressive insight into the life of the Elbe Region villages from the end of the 18th to the middle of the 20th century. In addition to the fully furnished interiors, some

Při pohledu z výšky tvoří skansen a zámek takřka jeden celek

When viewed from above, the open-air museum and the chateau form almost one unit

Venkovská stavení ve skansenu dnes působí takřka idylicky

Today, the country cottages in the open-air museum look idyllic

of the cottages are also equipped with mannequins in original clothes. Carefully maintained buildings, including the front gardens under the windows, benches on the doorsteps and a bell tower in the 'main square' look really idyllic. No wonder, filmmakers, who find here an ideal environment for shooting fairy tales, like to go to the Přerov open-air museum. For more demanding history lovers, the open-air museum staff runs numerous seasonal exhibitions with ethnographic themes. At present, it is the exhibition The Blissful Land, Where Beer is Brewed or From the History of Beer Brewing. Spring, Easter and Christmas exhibitions with rich accompanying programmes have been well established and frequently visited for years.

In the summer months, this open-air museum also hosts theatre actors and musicians, whose

performances in the open air with folk architecture instead of the coulisse have a wonderful atmosphere. This year, for example, it was A Midsummer Night's Dream presented by the Municipal Theatre in Kladno and the traditional summer event for the whole family The Open-Air Museum in Fairy Tales by director Zdeněk Troška.

If you want to remember the founder of the Přerov open-air museum, Archduke Ludwig Salvator of Tuscany, then, after visiting the open-air museum, go and see the Archduke's mansion house, which is literally only a few dozen meters away from the museum. It was originally a Gothic water fortress, rebuilt in the 1660s into a Renaissance castle. However, the building began to fall into disrepair over the centuries, and it was not until 1872–1873 that extensive modifications were made, which was again done due to the enlightened Archduke. The two-storey building has a rich Renaissance sgraffito

Vstupní brána do zámku

Entrance gate to the castle

decoration. Unfortunately, these days the interiors are empty, unused and inaccessible to the public. Well, at least the view of the charming castle is available.

And here is the third destination for sightseers in Přerov: right behind the castle you will discover the private Moto & Velo Museum, which now exhibits more than 70 historic bicycles and 60 motorcycles of Czech and foreign brands (Laurin & Klement, CZ, Jawa, NSU, DKW, Harley-Davidson, Indian). For example, the Laurin & Klement motorcycle - model L80 from 1905 with a sidecar - in its original, preserved condition is truly unique. In the museum designated for lovers of the history of cycling and motoring, you will also find a number of historical accessories such as bells, production labels, locks, lights, pumps, saddles, glasses, original posters and signs, photographs and many other items. ●

GASTRO

S NÁMI CESTA CHUTNÁ!

THE JOURNEY TASTES GREAT WITH US!

Navštivte náš jídelní vůz a ochutnejte, co pro vás připravili kuchaři juniorského národního týmu AKC ČR.

Come to our dining car and taste what the Czech Junior National Team of Chefs (AKC ČR) have prepared for you!

SVÍČKOVÁ

na smetaně s houskovým knedlíkem, brusinky

EN Sirloin in cream sauce, pastry dumplings, cranberries

DE Lendenbraten mit Rahmsauce und böhmischen Knödeln, Preiselbeeren

Smažený kuřecí

ŘÍZEK (2 ks)

s bramborovým salátem

EN Chicken schnitzel (2 pcs.)
with potato salad
DE Hähnchenschnitzel (2 Stck.)
mit Kartoffelsalat

Ochutnejte novou sezonní nabídku od 13. 10.
Taste the new seasonal offer from October 13.

Pečené

TELECÍ

**na barevném pepři, čočkový salát
se zeleninou**

EN Veal with colourful pepper, lentil salad
with vegetables

DE Kalbfleisch im bunten Pfeffer gebraten,
Linsensalat mit Gemüse

Sezonní
pokrm

VEPŘOVÁ LÍČKA

**na černém pivě se smetanovou
bramborovou kaší a restovanou
červenou cibulí s medem**

EN Pork cheeks in black beer, creamy mashed
potatoes, red onion & honey chutney

DE Schweinebäckchen an Schwarzbier mit
Sahnekartoffelpüree und Honig-Chutney
aus roten Zwiebeln

Sezonní
pokrm

Tvarohové

ŠÍŠKY

s mákem polité máslem

EN Quark "Cones" with poppy seeds
and melted butter sprinkle

DE Quarknockerln mit Mohn und
zerlassener Butter

Sezonní
pokrm

Provoz a nabídka jídelních/bistro vozů se řídí aktuálním nařízením vlády ČR.

The operation and food offer of the dining / bistro cars are governed by the current
Regulation of the Government of the Czech Republic.

NÁRODNÍ MUZEUM OTEVÍRÁ NOVÉ EXPOZICE!

text: Národní muzeum, foto: archiv Národního muzea

Po několika letech náročných příprav a komplikace v podobě celosvětové pandemie konečně přichází doba, kdy Národní muzeum otevírá své připravované expozice, a umožní tak návštěvníkům nahlédnout do rozmanitého světa přírody i zažít období z historie českého státu. Díky unikátnímu propojení původních i zcela nových exponátů s moderními technologiemi nabízí tyto expozice dosud nevídaný zážitek pro zájemce všech věkových kategorií.

Jako jedny z prvních se v červenci 2021 návštěvníkům otevřely **Dějiny 20. století**. Tato výjimečná expozice zpracovává populární tematiku soudobých dějin. Za pomoci autentických filmových a zvukových záznamů i celé řady interaktivních prvků novým pohledem uceluje a dokresluje nejen poznatky z hodin dějepisu. Propojením světa politiky,

veřejného prostoru a soukromého života představuje velké dějiny, o kterých se píše ve školních učebnicích, i osudy obyčejných lidí. Značným lákadlem je technologicky jedinečná „časozdvíž“, která návštěvníky obklopí audiovizuálními záznamy klíčových momentů dvacátého století, a vytvoří tak iluzi výtahu jedoucího časem. Prostřednictvím bezmála tisícovky exponátů na téměř 2000 m² ve scénograficky pojatém prostoru tato expozice návštěvníkům nabízí cestu „krátkým“ dvacátým stoletím a událostmi, které dosud více či méně ovlivňují aktuální dění. Neopomenutelnou součástí je herní koutek, který dovolí nejen mladším návštěvníkům popustit uzdu fantazii a vyzkoušet si dobové hračky nebo zavzpo-

mínat na první počítačové hry. **Expozice Dějiny 20. století na vás čeká v Nové budově Národního muzea. Neváhejte se přenést do dob minulých!**

Další z připravovaných expozic zavede zájemce do tajů fauny celého světa. Nová zoologická expozice **Zázraky evoluce** představí vybrané evoluční momenty, kdy se jednotlivé organismy musely přizpůsobovat měnícímu se prostředí. Expoziční příběhy provedou návštěvníka vývojovými etapami od bezobratlých živočichů, přechodem života z vody na souš a do vzduchu až k savcům. Nechybí ani jeden z nejoblíbenějších exponátů – kostra plejtváka myšoka, která se stala symbolem Národního muzea a kterou nově doprovodí šestimetrový model dospělého jedince plejtváka malého. Kromě toho bude k vidění dnes již proslulá sedmnáctimetrová krakatice obrovská a celá řada dalších realisticky zpracovaných modelů živočichů zasazených do svého přirozeného prostředí, díky čemuž se naskýtá jedinečná možnost projít fascinujícím světem živočišných druhů. **Expozice Zázraky evoluce v Historické budově Národního muzea nabídne k vidění zcela nové modely a preparáty zvířat vyrobené přímo pro Národní muzeum.**

Aktuální informace naleznete na www.nm.cz.

NÁRODNÍ
MUZEUM

PODCAST TAJEMSTVÍ

Kdo objevil nejstarší rostlinu na světě? Co je Ferrari mezi kočáry? Nebo jak se tvoří dinosauři?

Díky zbrusu novému podcastu vás čeká odkrývání muzejního zákulisí i fascinujících příběhů jednotlivých exponátů z nových expozic Národního muzea. Epizody najdete na muzejním webu i na Spotify, Apple Podcast nebo Google Podcast.

Nasaďte si sluchátka a vydejte se s kurátory tam, kam doposud směl nahlédnout jen málokdo.

NÁRODNÍHO MUZEA

THE NATIONAL MUSEUM IS OPENING NEW EXHIBITIONS

text: National Museum, photos: National Museum archives

After several years of demanding preparations and some complications due to the pandemic, the time is finally coming when the National Museum is opening its new exhibitions allowing visitors to look at the diverse world of nature and experience various historical periods of the Czech state. Thanks to the unique connection of the original and completely new exhibits with modern technologies, these exhibitions offer an unprecedented experience for the interested people of all ages.

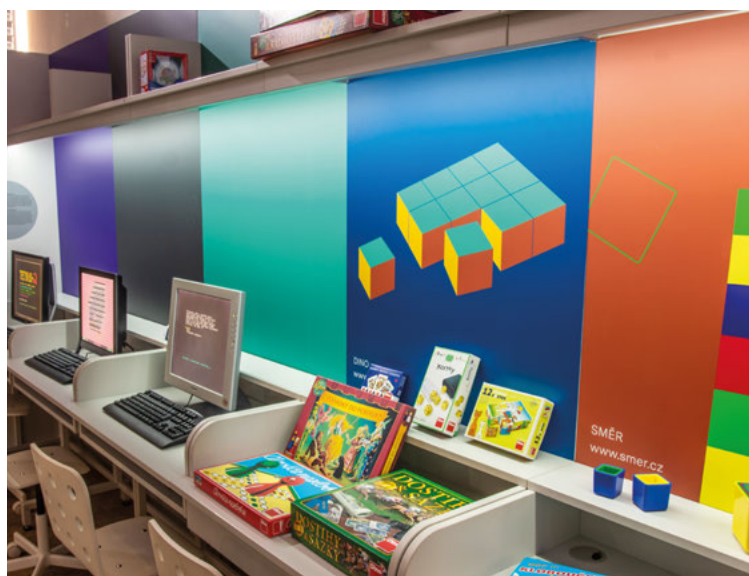

As one of the first, the exhibition ***History of the 20th Century*** was opened to visitors in July 2021. This exceptional exhibition looks into the popular theme of contemporary history. With the help of authentic films and audio recordings as well as a number of interactive elements, it consolidates and completes, from a new perspective, not only the knowledge gained in the history lessons. By connecting the world of politics, social environment and private life, it presents the great history, which is described in school textbooks, as well as the fates of ordinary people. A significant attraction is the technologically unique 'time elevator', which surrounds visitors with audio-visual recordings of the key moments of the 20th century and thus creates the illusion of a time-moving elevator. Through almost a thousand exhibits displayed in the scenographically conceived

space with an area of almost 2,000 m², this exhibition offers visitors a journey through the 'short' 20th century and events that more or less still influence the latest happenings. An unforgettable part is the game corner, which allows not only younger visitors to unleash their imagination and try out historical toys or remember the first computer games. **The *History of the 20th Century* exhibition awaits you in the New Building of the National Museum. Do not hesitate to travel backwards in time!**

Another upcoming exhibition will take you to the secrets of the world of fauna. The new zoological exhibition ***Miracles of Evolution*** will present selected evolutionary moments when individual organisms had to adapt to the changing environment. The exhibition stories take visitors through developmental stages from invertebrates, through the transition of life from water to land and into the air, to mammals. There is also one of the most popular exhibits, the skeleton of a fin whale, which has become a symbol of the National Museum and will be newly accompanied by a six-meter model of an adult fin whale. In addition, the now famous 17-meter giant squid and a number of other realistically processed animal models set in their natural habitats will be on display, giving visitors a unique opportunity to walk through the fascinating world of animal species. **The exhibition *Miracles of Evolution* in the Historical Building of the National Museum will offer completely new models of animals and stuffed animals made specially for the National Museum.**

To find current information see www.nm.cz/en. O

MYŠ PROLAB FUNGUJE S NOTEBOOKY, TABLETY A SMARTPHONY

Myš ProLab je nepatrný inteligentní ovladač, který výrazně zvýší možnosti uživatele tím, že mu poskytne ovládat řadu ovládacích prvků intuitivním způsobem. Zařízení váží pouhých osm gramů, je kulaté a lze je tedy snadno držet v ruce, aby jeho ovládání bylo snadno přístupné uživatelským prstům. Tato jednotka umožní uživatelům její snadné posouvání a zároveň jim umožní provádět klikání a další činnosti. Myš ProLab je kompatibilní s notebooky, tablety a smartphony, což z ní činí multifunkční doplněk k dosavadním technologickým zařízením zákazníků. Lze ji používat ze vzdálenosti až 10 metrů bez rušení a bez potřeby propojení kabelem. ●

THE PROLAB MOUSE WORKS WITH NOTEBOOKS, TABLETS AND SMARTPHONES

The ProLab mouse is a tiny intelligent controller that greatly enhances the user's capabilities by allowing them to manage a variety of controls in an intuitive way. The device weighs only eight grams, is round and can therefore be easily held in the hand so that its control is easily accessible with the user's thumb. This unit allows users to easily move it while clicking and doing other activities. The

ProLab mouse is compatible with laptops, tablets and smartphones, making it a multifunctional addition to customers' existing technological devices. It can

be used from a distance of up to 10 meters without interference and without the need for a cable connection. ●

GADGETS

text: redakce | the editors, foto | photos: archiv | archives

Hračky do chytrých domácností Toys for Smart Homes

KEYSMART CLEANTRAY TO-GO ZABIJE BAKTERIE ZA 30 SEKUND

Schopnost rychle a efektivně eliminovat zárodky bakterií se pro mnoho spotřebitelů stala nepostradatelnou, a proto získává na popularitě řešení zaměřené na pohodlí, jako je KeySmart CleanTray To-Go. Zařízení má měkký design, který lze použít se smartphonem, peněženkou, klíči, sluchátkami a mnoha dalšími zařízeními k odstranění 99,9 % choroboplodných zárodků na povrchu za pouhých 30 sekund. KeySmart CleanTray To-Go je vybaven USB dobíjecí baterií, která má kapacitu až 80 čistících cyklů na jedno nabití. ●

KEYSMART CLEANTRAY TO-GO KILLS BACTERIA IN 30 SECONDS

The ability to quickly and efficiently eliminate bacterial germs has

become indispensable for many consumers, which is why comfort solutions such as KeySmart CleanTray To-Go are gaining in popularity. The device has a soft design that can be used with a smartphone, wallet, keys, headphones and many other devices to remove 99.9% of germs from the surface in just 30 seconds. KeySmart CleanTray To-Go is equipped with a USB rechargeable battery, which has a capacity of up to 80 cleaning cycles on a single charge. ●

NEOBVYKLÝ DESIGN CYKLISTICKÉ PŘILBY

Designová cyklistická přilba Voronoi je designovou prací Zhecheng Xu a Yuefeng Zhou a je vítězem Ceny za design 2020. Síťová konstrukce helmy rovněž funguje tak, aby zabránila přehřátí jezdce a aby se tito cítili v pohodlí a v pohodě po celou dobu jízdy na kole. ●

UNUSUAL DESIGN OF CYCLING HELMET

The Voronoi design cycling helmet is the design work by Zhecheng Xu and Yuefeng Zhou and is the winner of the 2020 Design Award. The net construction of the helmet also works to prevent the cyclist from overheating and to make them feel comfortable and at ease throughout the ride. ●

Nádherný pohled na plovoucí jeviště i hlediště
A beautiful view of the floating stage and auditorium

VLTAVA, BACH, SUCHÝ, HIP-HOP

text: redakce, **foto:** Daniel Vrabec, Tomáš Nosil, Petra Hajská,
archiv Struny podzimu

Pokud byste hledali festivaly s pestrým programem mnoha hudebních žánrů, těžko byste našli takový, jaký pořádá organizační tým Strun podzimu. V září proběhl festival Prague Sounds, jehož koncerty se uskutečnily přímo uprostřed Vltavy, kde hlediště i jeviště byly umístěny na pontonech. V říjnu a v listopadu pak proběhne tradiční festival Struny podzimu. O podrobnostech těchto zajímavých a výjimečných akcí jsme hovořili s prezidentem festivalů Markem Vrabcem.

Určitě by se mělo začít historií, ale když už jsme v úvodu potenciální diváky naladili, pojďme nyní „in medias res“, tedy přímo k věci...

Tu Vltavu jsme si vyzkoušeli jedním koncertem už loni a všechno vzniklo překvapivě „díky“ covidu. Chodil jsem totiž vykliděnou Prahou a snil o tom, že se jednou zase život vrátí do normálních kolejí, a tak mne napadlo uspořádat něco, co by vzbuzovalo

naději. A tak
myšlenka a navíc
přišla tahle
jsme pozvali
houslistu Daniela Hopea, jehož jméno právě naději
vzbuzuje. A povedlo se to, záběry z koncertu obletěly
celý svět a byla to i velká reklama pro Prahu. Ještě
dnes jsem orosen při představě, co všechno se moh-
lo stát... Stačil třeba větší průtok ve Vltavě a koncert
by byl „uplaval“.

Koncert by uplaval, ale vaše myšlenka ne; dokonce jste ji zpětinásobil. Není to pětinásobné riziko?

Ale, letos pořádáme na naší Plovoucí scéně na Vltavě celý festival, pět výjimečných večerů. Rizik jsem si vědom, ale jdeme do toho, i když akci nemůžete ani plnohodnotně pojistit. Horko těžko jsme našli v zahraničí jednu pojišťovnu, která s námi do toho alespoň částečně šla. Tahle akce se uskutečňuje na začátku září, takže tato akce nezasáhne úplně vaše čtenáře. Rozhodně se ale mohou těšit, že to příští rok zopakujeme. Přichystali jsme pestrý program. Vystupuje například americký violoncellista Yo-Yo

Ma, který hrál pro osm amerických prezidentů – i pro Václava Havla. Umělec zařadil Prahu na seznam 36 světových měst, ve kterých zahraje Šest suit pro sólové violoncello Johanna Sebestiana Bacha. A z jiného soudku – uskuteční se koncert československé legendy Jiřího Suchého, kterého jsme požádali o sestavení koncertu z písní, které mají vztah k vodě. Třeba Árie měsíce, ze které jsou spíše známa slova: Plavu si, ani nevím jak, anebo třeba Mackieho Messera – tam je zase žralok, který má zuby jak nože..., Mississippi, Labutí píseň a další... A málokdo ví, že slavný Pramínek vlasů napsal Jiří Suchý kdysi ve Žlutých lázních, tedy vlastně na Vltavě!

Zatím jsme hovořili převážně o Prague Sounds, pojďme nyní k samotným Strunám podzimu – co všechno chystáte?

V této odpovědi se přece jen historie dotknu. Festival totiž slaví 25 let a já jsem ho spoluzakládal. Tehdy na Pražském hradě za působení prezidenta Václava Havla. Podařilo se nám získat lotyšského houslového virtuosa Gidona Kremera, který ve Španělském sále Pražského hradu tehdy zahrál Argentinské tango Ástora Piazzola. Umělec nám po dvaceti pěti letech přijede pográtulovat a stejný repertoár jako tehdy zahraje ve velkém sále Lucerny. Když se do něj pozorně podíváte, mnohým svými prvky vlastně připomíná argentinskou tanečírnu a má i takovou patinu. Podrobnosti najdou čtenáři na www.strunypodzimu.cz. Jen bych chtěl připomenout, že jednou z věcí, které festival přináší, je zvát do Prahy i umělce, kteří

v ní nikdy nebyli, a každý koncert je z jiného hudebního světa. Vždyť letos diváci uslyší nejen klasickou hudbu, ale i další žánry, takže jeden den se bude hrát Bach a druhý den hip-hop. Také střídáme sály, kde se koncerty uskuteční – od těch klasických po moderní.

Jiří Suchý, zpěvák a textař se představí ve svém recitálu
Singer and songwriter Jiří Suchý will introduce himself in his recital.

FESTIVAL STRUNY PODZIMU

19. 10. 2021 | Dox +

Caroline Shaw & Attaca Quartet

28. 10. 2021 | Lucerna – Velký sál

Madeleine Peyroux: Careless Love

31. 10. 2021 | Rudolfinum

Jiří Suchý: Recitál 90'

2. 11. 2021 | La Fabrika

Saul Williams & Mivos Quartet + Kae Tempest

9. 11. 2021 | MeetFactory

Makaya McCraven

14. 11. 2021 | Anežský klášter

Vinicius Cantuaria: Jobim

21. 11. 2021 | Divadlo X10

Tenores di Orosei

22. 11. 2021 | Lucerna – Velký sál

Gidon Kremer & Kremerata Baltica: Hommage à Piazzolla

VLTAVA, BACH, SUCHÝ, HIP-HOP

text: editors, **photos:** Daniel Vrabec, Tomáš Nosil, Petra Hajská,
Strings of Autumn archives

If you were looking for festivals with a varied programme of many music genres, you would hardly find any better than the one organized by the *Struny podzimu* (*Strings of Autumn*) festival team. In September, *Prague Sounds* festival was held, whose concerts took place right in the middle of the Vltava river, where the auditorium and stage were located on pontoons. The traditional *Strings of Autumn* festival will take place in October and November. We talked about the details of these interesting and exceptional events with the president of the festivals Marek Vrabec.

Vinicius Cantuária

We should definitely start with history, but as we put the potential audience in the suitable mood in the introduction, let's now go 'in medias res', i.e. straight to the point...

We tried out giving one concert on the Vltava river last year and everything was created surprisingly

thanks to the covid. I was walking through depopulated Prague and dreaming that one day life would return to normal, so it occurred to me to arrange something that would inspire hope. And so that idea came to me, and we also invited the violinist Daniel Hope, whose name does

inspire hope. It worked out as the footage of the concert flew around the world and it was also a big advertisement for Prague. Even today, I get sweaty when I think about what could have happened then... For example, if the water flow in the Vltava had been stronger, the concert would have 'floated away'.

The concert would have floated away, but your thought would have not; you even multiplied your idea fivefold. Isn't that fivefold risk?

Well, this year we are organizing the whole festival on our Floating Stage on the Vltava, five exceptional evenings. I'm aware of the risk, but we're going for it, even if we can't even insure the event in full. It was with great difficulty that we found an insurance company abroad that went for it with us, at least in part. This event takes place in early September, so it will not fully involve your readers. But they can definitely look forward to the same event next year as we are going to repeat it. We have prepared a varied programme. For example, the American cellist Yo-Yo Ma, who has played for eight American presidents – and for Václav Havel – performs. The artist has included Prague in the list of 36 world cities in which he will play *Six Suites for Solo Cello* by Johann Sebastian Bach. And quite a different matter – there will be a concert by the Czechoslovak legend Jiří Suchý, whom we asked to compile a concert from songs that are related to water. For example, the *Aria of the Moon* with the well-known words 'I'm swimming, I don't even know how', or maybe Mackie Messer, where there's a shark with teeth like knives, *Mississippi*, *Swan Song* and others ... Very few people know that the famous *A Strand of Hair* was composed by Jiří Suchý at *Žluté lázně* (Yellow Spa), actually on the Vltava!

So far we've talked mostly about Prague Sounds, let's move on to the Strings of Autumn festival itself – what exactly are you preparing?

In this answer, I'm going to touch on history. The festival is celebrating its 25th anniversary and I was its co-founder. At that time Václav Havel was President and we managed to engage the Latvian violin virtuoso Gidon Kremer, who then played *Argentine tango* by Ástor Piazzolla in the Spanish Hall of Prague Castle. After twenty-five years, the artist is coming to congratulate us and play the same repertoire as he did then in the Lucerna Great Hall. If you look at the Hall closely, with its many elements it actually resembles an Argentine dance hall and has a similar patina. Readers can see details at www.strunypodzimu.cz. I would just like to remind you that one of the things that the festival brings is inviting to Prague also artists who have never been here before and each concert is from a different music world. After all, this year

Madeleine Peyroux

the audiences will hear not only classical music, but also other genres, so on one day Bach will be played and the next day hip-hop. We also alternate the halls where the concerts take place – from the classical to the modern. ●

STRINGS OF AUTUMN FESTIVAL

19. 10. 2021 | Dox +

Caroline Shaw & Attaca Quartet

28. 10. 2021 | Lucerna Great Hall

Madeleine Peyroux: Careless Love

31. 10. 2021 | Rudolfinum

Jiří Suchý: Recital 90'

2. 11. 2021 | The Factory

Saul Williams & Mivos Quartet + Kae Tempest

9. 11. 2021 | MeetFactory

Makaya McCraven

14. 11. 2021 | St. Agnes Monastery

Vinicius Cantuaria: Jobim

21. 11. 2021 | X10 Theater

Tenors of Orosei

22. 11. 2021 | Lucerna Great Hall

Gidon Kremer & Kremerata Baltica: Hommage à Piazzolla

ZLATÝ POKLAD A OLYMPIJSKÉ HVĚZDY

text: Česká mincovna, **foto:** archiv České mincovny

Česká mincovna v Jablonci nad Nisou razí nejen české oběživo, pamětní zlaté a stříbrné mince pro Českou národní banku, ale nabízí také vlastní produkty. Jeden z nejžádanějších je investice do zlata. A jak se sluší a patří, mezi nejnovějšími personami najdete v mimořádné emisi naše olympioniky z Tokia.

Numizmatici zaměření na sportovní tematiku s pěti kruhy se už mohou těšit na výjimečnou ražbu. Poprvé se taková ražba uskutečnila v roce 2012, po olympiádě v Londýně, kdy ve zlatě a stříbře vydala Česká mincovna mince s portréty Barbory Špotákové, Davida Svobody, Miroslavy Knapkové a nejúspěšnějšího cyklisty historie paralympijských her Jiřího Ježka. O čtyři roky později přibyli Lukáš Krpálek a Arnošt Petráček. Po letošním medailovém nadělení v Tokiu přibudou další. A hned několik!

„V disciplínách, kde měla Česká republika své favority na metu nejvyšší, jsme připravovali smluvní podklady pro realizaci již dopředu, aby mohla být vlastní ražba mincí provedena co nejdříve. Ale přece jen grafické návrhy, modelování, připomínkování a schválení konečné podoby konkrétním sportovcem a následně výroba a příprava razidel není záležitostí jednoho měsíce,“ vysvětluje šéf marketingu Jaroslav Černý k termínu dostupnosti 200 zlatých a 500 stříbrných mincí s našimi tokijskými borci.

Otázkou termínu vlastní ražby je ovšem prostor v nabitém kalendáři olympioniků. Ti si velmi rádi jezdí svou vlastní minci do mincovny v Jablonci nad Nisou vyrazit. *„Výjimkou pak nejsou ani autogramiády v některé z našich prodejen,“* upozorňuje mluvčí mincovny Lenka Klimentová.

„Jiřího Prskavce zachytí autor určitě v silném momentě přímo na divoké vodě. Na další minci s Jiřím Liptákem bude pro autora trochu oříšek vméstnat střelce i s dlouhou zbraní do mincovního pole,“ uvažuje nad možnou podobou emise oslavující tokijské úspěchy L. Klimentová.

Mince s olympioniky bude razit Česká mincovna opět ve dvou variantách. Zlatá o hmotnosti čtvrt unce (7,78 gramu) se před čtyřmi lety s Krpálkovou a Petráčkovou podobiznou prodávala za 10 950 ko-

run, pro investory jsou mince atraktivní, protože jsou osvobozeny od DPH. Emise větších, půluncových stříbrných mincí se prodávala po olympiádě v Rio de Janeiru za 1450 korun. Takové ceny ale po turbulencích na světových trzích s drahými kovy v posledních dvou letech už určitě platit nebudou.

Zlatý poklad získáte postupně

Na svůj zlatý poklad si můžete v České mincovně i nastřádat. S produktem Zlaté spoření od České mincovny si můžete prostřednictvím pravidelných měsíčních plateb od 500 korun uchovat hodnotu svých peněz. Díky značnému potenciálu zhodnocení je in-

Vítězové z OH v Brazílii paralympijský plavec Arnošt Petráček (vlevo) a judista Lukáš Krpálek
Winners of the Olympic Games in Brazil
Paralympian swimmer Arnošt Petráček (left) and judoist Lukáš Krpálek

vestiční zlato bez DPH ideálním prostředkem spoření do budoucna. Nejprve si zvolíte formu: buď můžete každý měsíc spořit konkrétní částku, nebo peníze spořit pro koupi konkrétního produktu. Strategicky nejzajímavější se podle Lenky Klimentové jeví prostřednictvím spoření investice do zlatých mincí, kde jde ruku v ruce cena bez DPH a umělecky ztvárněný kov autorem návrhu. Vlajkovou lodí je Český lev, který emituje každý rok s novým designem.

Ke zlatu získáte uložení v trezoru

A jeden bonus ke spoření získáte navíc. *„Zlato koupené v České mincovně si můžete bezpečně nechat zdarma uložené v našich trezorech,“* upozorňuje Lenka Klimentová. Strádání na zlaté produkty je například podle L. Klimentové i cesta, jak zabezpečit děti či vnoučata do budoucna. Postupně jim vytvoříte jejich zlatý poklad. ●

Založte si Zlaté spoření na www.zlaty-zivot.cz, zadejte akční kód KNIHA a získáte od nás 500 korun do začátku. Kód je platný do 31. 12. 2021.

GOLDEN TREASURE AND OLYMPIC STARS

text: Czech Mint company, photo: Czech Mint company archives

The Czech Mint in Jablonec nad Nisou not only mints Czech money, commemorative gold and silver coins for the Czech National Bank, but also offers its own products. One of the most sought after ones is investing in gold. And as befits, you will find our Olympians from Tokyo among the latest personalities in the extraordinary issue.

Numismatists focusing on sports with five Olympic circles can already look forward to exceptional minting. Such minting took place for the first time in 2012 after the London Olympics, when the Czech Mint issued gold and silver coins with portraits of Barbora Špotáková, David Svoboda, Miroslava Knapková and Jiří Ježek, the most successful cyclist in the history of the Paralympic Games. Four years later, Lukáš Krpálek and Arnošt Petráček joined the line of personalities. After this year's medal awards in Tokyo, more people will be added. And there will be several of them at a time!

'In the disciplines where the Czech Republic had its highest favourites at the finish line, we prepared

contractual documents for implementation of the idea well in advance, so that the mintage itself could be done as soon as possible. Actually, the graphic designs, modelling, comments and approval of the final form by a particular athlete, and then the production and preparation of stamps is not a matter of one month,' explains the head of marketing Jaroslav Černý on the time of availability of 200 pieces of gold and 500 pieces of silver coins with the images of our Tokyo athletes.

However, the question of the date of the actual minting is the space in the busy calendar of the Olympians. They are always very happy to come to the mint in Jablonec nad Nisou in person and mint

Jiří Ježek, paralympijský cyklista, držitel mnoha medailí z mezinárodních soutěží se prezentuje svou zlatou mincí

Jiří Ježek, Paralympic cyclist, holder of many medals from international competitions are presented with his gold coin

their own coins themselves. 'Autograph signings at some of our shops are no exception,' points out the Czech Mint's spokeswoman Lenka Klimentová.

'Jiří Prskavec will certainly be captured by the author at a strong moment right on the wild water. On the next coin with Jiří Lipták, fitting the shooter with a long weapon into the coin field will be a tough nut to crack,' Ms. Klimentová is contemplating about the possible design of the issue celebrating the Tokyo Olympics success.

Coins with Olympians will be minted by the Czech Mint in two variants as well. The quarter-ounce (7.78 g) gold coins with the portraits of Krpálková and Petráčková were being sold for 10,950 crowns four years ago. Coins are attractive to investors because they are exempt from VAT. The issue of larger half-ounce silver coins was being sold after the Olympics in Rio de Janeiro for 1450 crowns. However, after the turbulence on world markets for precious metals in the last two years, there will certainly be no such prices.

You will get the gold treasure gradually

You can accumulate your gold treasure in the Czech Mint. With the Czech Mint's Zlaté spoření (Gold Saving) product, you can keep the value of your money through regular monthly payments starting from CZK 500. Thanks to the considerable potential

Set up the Zlaté spoření (Gold Saving) at www.zlaty-zivot.cz, enter the special code KNIHA (BOOK) and you will receive 500 crowns from us to start saving. This code is valid until December 31, 2021.

for appreciation, investment gold without VAT is an ideal means of saving for the future. First you need to choose the method: you can either save a specific amount each month, or save money to buy a specific product. According to Ms. Klimentová, investment in gold coins, where the price without VAT and the artistically rendered metal by the author of the design go hand in hand, appears to be the most strategically interesting. The flagship is the Czech Lion, which is issued in a new design every year.

You get a safe deposit box when buying gold

And you get one extra bonus for saving. 'You can safely keep the gold bought in the Czech Mint stored in our safes for free,' points out Ms. Klimentová. According to her, accumulating gold products is also a way to sustain your children or grandchildren in the future. Gradually, you will create their gold treasure. ●

Legenda světového rychlobruslení Martina Sáblíková a její „zlaťák“ z mincovny
Legend of the world speed skating Martina Sáblíková and her gold from the mint

pont **to go**

Pohodlné Obchody Na Trase

Convenient shop on the rail route

30 x v ČR

www.ponty.cz

PRODEJNY PONT V NOVÉM A S NOVINKAMI

text: redakce, foto: archiv PONT

Za těch více než 26 let, co existují prodejny PONT v dopravních uzlech, a nejen na nich, si našly své zákazníky, kterých stále přibývá. Také proto, že provozující společnost JPServis rozhodně neusnula na vavřínech a snaží se pro zákazníky přichystat vždy něco nového, ať už se to týká sortimentu, či vzhledu těchto obchodů. Nehen o tom jsme hovořili s Ing. Markem Cagáškem, ředitelem a členem představenstva společnosti JPServis, a. s.

S prodejny PONT se mohli zákazníci seznámit zpočátku především na vlakových nádražích, ale postupně expandujete i do jiných míst...

Začali jsme na pražském Masarykově nádraží. K příležitosti 150 let příjezdu prvního vlaku do Prahy bylo otevřeno moderní obchodní středisko s původním názvem POINT v Praze jako ukázka nové vize přístupu k cestující veřejnosti. A pak už byly v průběhu let otvírány po celé České republice další prodejny a rozšiřoval se a upravoval sortiment podle přání

zákazníka. Ptal jste se na místa mimo dopravní uzly. Už v roce 1998 jsme otevřeli prodejnu v Praze na Karlově náměstí jako představení podnikatelské aktivity prodejny PONT v městské aglomeraci. Působíme také v nemocnicích – ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové, ve VFN Praha na Karlově náměstí nebo ve Vojenské nemocnici v Praze-Střešovicích a ve FN Brně U sv. Anny. To jsou jen příklady. Kdybych měl vyjmenovat, kde všude jsou naše prodejny, tak bych přečerpal možnosti tohoto článku, a navíc: není

to jen značka PONT, která nás reprezentuje. Máme i další koncepty pod názvy BioPoint, Bistro Point, Momento Café a Minit.

Máte poměrně dlouhou historii, ale ta s sebou nese i negativní věci, jako je například „stárnutí“ prodejen. Jak se vyrovnáváte s tímto problémem?

Určitě se snažíme, aby naše prodejny byly modernější a zákazníci se v nich cítili dobře. Se zásadnějšími rekonstrukcemi jsme začali v roce 2014, a to nejen třeba už na zmíněném Masarykově nádraží v Praze, ale také v Kolíně a na dalších místech. A neustále pokračujeme. Naši všímvaví zákazníci už jistě zaznamenali nový design ve vínové barvě.

Na zákazníky jistě působí vzhled prodejen, ale samozřejmě také cítí, jak je o ně pečováno. S čím zajímavým se mohou setkat?

V našich prodejnách máme asi 3000 aktivních položek, a jak už jsem řekl, přizpůsobujeme je přání zákazníků. Mohl bych se zmínit o řadě věcí, ale přece jen bych jednu vyzvedl. V některých prodejnách – a bude to i v dalších – si vyrábíme některá občerstvení přímo v jejich zázemí. Někdy jsme měli potíže s dodavateli, aby byl veškerý sortiment zboží čerstvý. Nyní v tomto konceptu reagujeme pružně na přání zákazníků. Dopékáme pečivo a sami připravujeme třeba bagety podle potřeby, takže to, co dostanete do ruky, je opravdu čerstvé a působí svěže.

Koronavirus zasáhl jistě i vás, ale přesto jste i v této době dokázali otvírat nové prodejny...?

V minulém roce jsme i přes těžké období způsobě-

né krizí z důvodu pandemie významně inovovali značku Momento Café a otevřeli dvě nové kavárny v Ostravě a v Kolíně. Pokračovali jsme také v renovacích provozoven Minit a otevřeli novou prodejnu PONT TO GO na autobusovém nádraží v Českém Krumlově. Koronavirus i nás ale samozřejmě významně zasáhl – tržby klesaly o desítky procent. Teď už se situace zlepšuje, ale rozhodně bude ještě nějakou dobu trvat, než se dostaneme na úroveň roku 2019. Snažili jsme se udržet si zaměstnance, abychom se nemuseli po návratu k normálu potýkat s jejich nedostatkem, jak to vidíme v některých jiných zařízeních. To se nám nakonec podařilo. Velká většina zaměstnanců – a za to bych jim chtěl touto cestou velmi poděkovat – s námi přežila těžké období a my jsme se jim k tomu přežití snažili vytvořit podmínky. ○

PONT SHOPS IN NEW DESIGN AND WITH NOVELTIES

text: editors, photo: PONT archives

Over the more than 26 years of existence of the PONT shops at transport hubs, and not only there, they have found their customers, whose numbers are still growing. It is because the operating company JPService has definitely not rested on its laurels and has always tried to prepare something new for customers in terms of both the assortment and of the appearance of these shops. We talked with Ing. Marek Cagášek, Managing Director and member of the Board of Directors of JPService, a.s. about these and other points.

In the beginning, customers could visit PONT shops mostly at train stations, but you have been gradually expanding to other places as well...

We started at Masaryk Railway Station in Prague. On the occasion of the 150th anniversary of the arrival of the first train in Prague, a modern shopping centre with the original name POINT was opened

in Prague as an example of a new vision of access to the travelling public. And then, over the years, other shops have been opened throughout the Czech Republic and the assortment has been expanded and modified according to the customers' wishes. You asked me about places outside the transport hubs. As early as in 1998, we opened a shop in Charles Square in Prague as a presentation of the business activity of the PONT shop in an urban agglomeration. We also operate our shops in hospitals – in the University Hospital in Hradec Králové, in the General University Hospital in Charles Square in Prague, in the Military Hospital in Prague-Střešovice and in St. Anna's University Hospital in Brno. These are just a few examples. If I named all the places where our stores are situated, I would overdo the possibilities of this article, and, moreover, it is not just the PONT brand that represents us. We also have other concepts with the names BioPoint, Bistro Point, Memento Café and Minit.

You have a relatively long history, which also brings in negative things such as the ‘aging’ of shops. How do you deal with this problem?

We definitely do our best to modernize our shops and make customers feel good in them. We started fundamental reconstructions in 2014, not only at the aforementioned Masaryk Railway Station in Prague but also in Kolín and some other places. And we keep going. Our attentive customers have certainly noticed the new design in burgundy colour.

The interior of the shop certainly makes impression on customers, but of course they also feel how they are taken care about. What interesting things can they see in the shops?

We have about 3,000 active items in our shops, and as I said, we adjust them to the wishes of our customers. I could mention a number of things, but there is one that I would like to highlight. In some shops we produce some snacks directly in their background - and we are going to do that in others too. In the past, we sometimes used to have problems with suppliers to keep the whole range of goods fresh. Now, in this concept we respond flexibly to customers' wishes. We bake pastries and prepare our own baguettes as needed, so what you get in your hand is really freshly made and looks fresh.

Coronavirus has certainly affected your company as well. Nevertheless, you have still been able to open new shops in this period, haven't you?

Last year, despite the difficult period caused by the crisis due to the pandemic, we significantly innovated the Momento Café brand and opened two new cafes in Ostrava and Kolín. We also

continued to renovate the Minit shops and opened a new PONT TO GO shop at the bus station in Český Krumlov. Of course, the coronavirus also significantly affected us – sales were falling by tens of percent. Now the situation is improving, but it will definitely take some time before we reach the level of 2019. We made effort to keep our employees so that we did not have to deal with shortage of staff after returning to normal, as we see in some other companies. We succeeded in the end. The vast majority of employees – and I would like to thank them very much for this – have survived the difficult period with us, and we have tried to create the conditions for them to survive. ●

SVĚTOVÝ REKORD DRŽÍ UŽ 38 LET!

text: Tipsport pro legendy (kráceno), **foto:** archiv Jarmily Kratochvílové

Jarmila Kratochvílová, jméno, které zná celý atletický svět, a nejen on. Mnohonásobná držitelka medailí, ať už olympijských či těch ze světových a evropských šampionátů, má jeden velký primát – drží světový rekord na trati osm set metrů časem 1:53,28 min, který zaběhla v Mnichově již v roce 1983!

PRÁCE NA POLI JI BAVILA

Jarmila pochází z Vysočiny. Tatínek pracoval jako policista v Kutné Hoře a maminka v zemědělství. Její strýc měl hospodářství a Jarmila pomáhala jemu

i mamince. „Práce na poli mě bavila, po mámě jsem měla velká ramena a nedělalo mi problém napíchnout balík slámy na vidle a hodit ho strejdovi na vůz,“ prozrazuje pamětnice.

TRENÉR VYJEL TANKEM PROTI RUSŮM

Její trenér Miroslav Kváč studoval na vysoké škole v Sovětském svazu. Jarmile často vyprávěl o hodných ruských lidech. Přišel však rok 1968 a 21. srpna obsadil Sovětský svaz a další čtyři země Varšavské smlouvy Československo, kde komunistická strana uvolňovala totalitu a vydala se na cestu k větší demokracii. „Trenér na tréninky moc nechodil, jen ob-

čas. Nevěděla jsem, že má nějaké problémy. Potom mi vyprávěl, že vyjel tankem proti Rusům. Měl k Rusku velice silný vztah a musel být hodně zklamaný, když to tady obsadili.“ Jarmila Kratochvílová si vybavuje, že v kasárnách zůstal Miroslav Kváč jen asi půl roku a pak ho vyhodili i z nich a také z armády. „Neměl práci a nějaký čas rozvážel pečivo. On, který studoval tolik let v Moskvě.“ Trenér se Jarmile mohl jako civilista věnovat mnohem více než jako vysoký důstojník Československé lidové armády. „Vojenská nátura v něm ale zůstala,“ prozrazuje pamětnice. „Když jsem přišla na trénink pozdě o pět minut, bylo zle.“

TOHLE UŽ V ŽIVOTĚ NEPOBĚŽÍM!

Dodnes si pamatuje na okamžik, kdy se z ní stala „čtyřstovkařka“. „Na čtyři sta metrů jsem startovala poprvé v životě na malém mítinku ve Slatiňanech. Čas nebudu ani raději vzpomínat,“ prohlašuje Jarmila. „Byl tam ještě jeden trenér, z Čáslavi, který trénoval kluky. Můj trenér mu říkal: „Pepíku, ukazuju ti novou čtvrtkařku.“ Jenže já ležela na trávě a bylo mi špatně. Ono je po čtyřstovce špatně často. Je to nejdelší sprint a člověk už nemá na poslední stovce z čeho brát. Jak jsem trenéra slyšela, říkala jsem si v duchu: „Tos uhod, tohle už v životě nepoběžím!““

ŠAMPIONKA A „LIGHT“ JÍDELNÍČEK

A jaké byly stravovací obyčeje v Golčově Jeníkově? Strejda zabil prasata a maminka pro Jarmilu nedělala nějaká extra jídla, poněvadž vařila denně i pro dvanáct lidí. Takže špičková světová atletka jedla jako ostatní. Podle ní se doma všechno dělalo na sádle, i buchty. „Mně to nevadilo, chutnalo mi to,“ konstatuje pamětnice. „Měla jsem maso, což byl základ. Venkovské polívky se u nás dělaly každý den. Někdy mi maminka do ní hodila kus hovězího masa. Vyřádila jsem si ho a snědla s hořčicí nebo solené.“

VSTÁVALA VE ČTYŘI RÁNO...

Jarmila získala v roce 1974 první domácí medaili – bronzovou za třetí místo. Od roku 1976 sbírala československé mistrovské tituly na tratích od 100 až po 800 metrů. Jejím prvním velkým mezinárodním závodem se stalo mistrovství Evropy v roce 1978 na pražském Stadionu Evžena Rošického. „Předtím jsem ale byla dlouho nemocná, měla jsem zvýšené teploty a vypadla jsem v semifinále,“ vzpomíná Jarmila. Za další dva roky následovala letní olympiáda v Moskvě. Trenér jí vysvětlil, že už nestačí, aby trénovala jen jednou denně. Ale stále ještě pracovala na plný úvazek v úctárně. Kvůli dvoufázovému tréninku vstávala ve čtyři hodiny ráno. Za každého počasí běhala po silnici ještě za tmy.

Dřina se vyplatila. V Moskvě v roce 1980 nadešla první zářná chvíle atletky z malého města. V běhu na 400 metrů vybojovala stříbrnou olympijskou medaili za tehdy neporazitelnou východní Němku Maritou Kochovou.

Tipsport pro legendy

V rámci projektu Tipsport pro legendy znovuobjevujeme československé sportovní reprezentanty, kteří ve své době byli národními hrdiny. Dnes už je ale mladé generace neznají. Spolu s o. s. Post Bellum se snažíme jejich osudy zaznamenat a připomenout je široké veřejnosti. Každý měsíc natáčíme několikahodinový příběh Sportovní legendy, který Post Bellum dál zpracovává. Těm veteránům, kteří to potřebují, navíc pomáhá Nadace Tipsport. V tomto čísle zveřejňujeme příběh běžkyně Jarmily Kratochvílové.

SETINA OD SVĚTOVÉHO REKORDU

Druhé místo na olympiádě přineslo Jarmile Kratochvílové konečně výhody sportovkyně na plný úvazek. Zůstala sice v amatérském oddíle v Čáslavi a dál tam trénovala, sportovní středisko Vysokých škol Praha ji však zaměstnávalo jako sportovní instruktorku za plat, jaký dostávala v účtárně v Golčově Jeníkově. Pamětnice však za pražský klub pouze hostovala. Doma byla na malém stadionu se škvárovou dráhou, což jí nedělalo těžkou hlavu. „Celý život jsem na ní trénovala. Na škváře člověk tolik netrpí.“ Nepo-

JARMILA KRATOCHVÍLOVÁ

Narodila se 26. ledna 1951 v Golčově Jeníkově.

S atletikou začínala jako šestnáctiletá ve Slavoji Čáslav.

Od konce 70. let závodila za Vysoké školy Praha.

Na letních olympijských hrách v roce 1980 získala v běhu na 400 metrů stříbrnou medaili.

Na mistrovství světa v roce 1983 vybojovala dvě zlaté medaile – v běhu na 400 a na 800 metrů.

V roce 1984 nemohla závodit na olympiádě v Los Angeles kvůli bojkotu ze strany Sovětského svazu.

Testy nikdy neprokázaly, že by jí k impozantním výkonům pomáhal dopink.

Po skončení závodní kariéry v roce 1987 pracovala jako trenérka. Svou svěřenkyni Ludmilu Formanovou dovedla k titulu mistryně světa v běhu na 800 metrů pod otevřeným nebem i v hale.

V roce 2013 ji vyznamenal prezident Miloš Zeman medailí Za zásluhy.

Nevdala se a zůstala bezdětná.

razitelnost východní Němky Marity Kochové vrtala mnoho let Jarmile hlavou. V pokoji si proto vyvěsila její plakát a stále si opakovala, že Marita je také jen ženská z masa a kostí a jednou ji přece už porazit musí. „*Skončil trénink a mě napadlo: Co když si Marita v Rostocku na tréninku ještě přidává?*“ uvádí pamětnice. „*Tak jsem běžela navíc ještě další tři úseky.*“

Kýžené vítězství nad Maritou si Jarmila připsala hned rok po olympiádě. Na velkých světových závodech běžela čtyřstovku za výběr Evropy a Kochovou poprvé porazila. Dosáhla času 44,61 vteřiny, což bylo jen o jednu setinu za světovým rekordem Kochové.

Další atletický vrchol přišel v roce 1982. Před mistrovstvím Evropy v Aténách však postihl Jarmilu první velmi vážný zdravotní problém. Na prestižním mítinku ve švýcarském Curychu se nechala vyhecovat nadšenými diváky a přepálila začátek čtyřstovky. V cílové rovině dobíhala „na krev“. Na mítinku ji čekala ještě štafeta 4 x 100 metrů a vybrali ji jako finišmanku. Československé reprezentantky usilovaly o splnění kvalifikačního limitu na evropský šampionát. „*Šest sedm metrů před cílem mě bodlo ve stehenním svalu, jako když tam píchne nožem.*“

NATRŽENÝ SVAL

Po zranění nemohla pořádně ani chodit, natož běhat. S trenérem našli spásu v posilovně, kde si „mordovala“ vršek těla a zdravou nohu. Když už nevěděli, co dělat, řekl trenér tři dny před odjezdem na mistrovství Evropy Jarmile, ať si na škváře zaběhne stovku. Ale jen lehoulinka, tréninkově. Se stehnem

Dvě mistryně světa při tréninku Ludmila Formanová a Jarmila Kratochvílová

Two world champions – Ludmila Formanová and Jarmila Kratochvílová – at the training

staženým pevně obvazem ji dala za 12,8 vteřiny. Trenér prohlásil, že když se její čas znásobí čtyřmi, vyjde z toho slušná čtyřstovka. Do Atén nakonec odletěli a Jarmila si vyběhla druhé místo, znovu za Maritou Kochovou. Vzhledem k těžkému zranění před šampionátem byla ze stříbrné medaile šťastná.

USLYŠÍŠ DVĚ HYMNY

Ještě před mistrovstvím světa se konal v Mnichově na konci července velký mítink. Před ním byla česká čtvrtkařka doma v Golčově Jeníkově a v noci dostala silnou křeč do stehna, které si před rokem natrhla. „*Bolelo mě to tak, že bych se nejradyji válela po zemi,*“ prozradila. Nechtěla riskovat nové zranění a běžet v Mnichově sprinty, a tak ji trenér přihlásil na volnější osmistovku. Předtím ji běžela jen párkrát. Do závodu nastupovala uvolněná, nikdo od ní příliš velký výkon nečekal. Výkonem 1 minuta 53 vteřin a 28 setin však vytvořila světový rekord, který platí dodnes! Československý atletický svaz na poslední chvíli Jarmilu přihlásil na mistrovství světa také do běhu na 800 metrů, což s sebou ale přinášelo velké úskalí.

Z osmistovky se mohla ještě odhlásit, a proto dlouho váhala. „*Jeden trenér mi říkal, ať běžím čtyřstovku i osmistovku, druhý, ať jen čtyřstovku,*“ upozorňuje Jarmila. „*Pak za mnou přišel vedoucí naší výpravy Miloš Dajbich. Říkala jsem mu, že bych běžela obě tratě, kdybych měla záruku, že aspoň jednou uslyším naši hymnu. Pan Dajbich mě vzal za ramena a řekl mi: Jarmilo, zaručuju se ti, že uslyšíš hymny dvě.*“

NA OLYMPIÁDU NEPOJEDETE!

V roce 1984 oplatil Sovětský svaz USA bojkot moskevské olympiády a her v Los Angeles se nezúčastnil. K bojkotu však přiměl také většinu svých komunistických vazalů – Československo nevyjímaje. Jarmila se o rozmetání svých snů o zlaté medaili z olympiády 1984 a o zbytečném roce plném obrovské dřiny dozvěděla z tisku, rozhlasu a televize. „*Nikdo nevolal, prostě se to rozseklo: Na olympiádu nepojedete!*“ vzpomíná. „*Všichni jsme chtěli jet, jenže ani jsme to nemohli říct.*“

Z FORMANOVÉ UDĚLALA MISTRYNI

Po bojkotu olympiády v USA závodila ještě tři roky, sužovala ji však častá zranění. „*Po operaci achillovky mi doktorka řekla, že jsem tam měla nekrózu (odumřelou tkáň) velkou jako pětikorunu,*“ upozorňuje pamětnice.

V roce 1984 se pustila do studia trenériny, a když ukončila kariéru, vedla atletky v Čáslavi. Největších úspěchů dosáhla s podobnými holkami z vesnice, jakou byla ona sama – s Hanou Benešovou a Ludmilou Formanovou. „*Hanka byla talentovanější, ale Lída měla lepší hlavu,*“ podotýká. Formanovou dovedla ke zlaté medaili z mistrovství světa na osmistovce. Získala ji v roce 1999 v Japonsku. Za světovým rekordem své trenérky zaostala o tři vteřiny. ●

SPECIALIZOVANÝ SERVIS A PRODEJ VOZŮ MERCEDES-BENZ A AMG

ZÁRUKA KVALITY
CAR MOTORS MB

CELKOVÁ KONTROLA VOZIDLA

ZDARMA

V 10 KONTROLNÍCH BODECH
VČETNĚ DIAGNOSTICKÉHO TESTU.
DOBA PROHLÍDKY 1 HOD. NUTNĚ
OBJEDNÁNÍ PŘEDEM 605 111 118.

SPORTOVNÍ PAKETY A ÚPRAVY VOZŮ AMG

Autorizovaná lakovna a klempírna v síti **REPANET**.

OPRAVY AUTOMATICKÝCH PŘEVODOVEK

Komplexní řešení pojistných událostí.

LIKVIDAČNÍ CENTRUM PRO VOZY VŠECH ZNAČEK

Smluvní partner pojišťovny Allianz, ČPP, Kooperativa.

carmotorsmb.cz

KONĚVOVA 143 · PRAHA 3

tel.: **605 111 118**

e-mail: **servis@carmotorsmb.cz**

WOMAN THAT HAS HELD THE WORLD RECORD FOR 38 YEARS

text: Tipsport for legends (abridged),

photo: Jarmila Kratochvílová's archive

Jarmila Kratochvílová is the name that the whole athletic world knows, and not only that. The holder of many medals, both Olympic ones and those from World and European Championships, still has one great 'first place' – she holds the world record on the track of 800 metres with a time of 1:53.28 minutes, which she ran in Munich in 1983!

SHE ENJOYED WORKING IN THE FIELDS

Jarmila comes from Vysočina Region. Her father worked as a policeman in the town of Kutná Hora and her mother worked in agriculture. Her uncle had a farm and Jarmila helped him and his mother. 'I enjoyed working in the fields. I took after my mother and had big shoulders, so I had no difficulty spiking a bale of straw on a pitchfork and throwing it onto my uncle's truck,' she reveals.

THE COACH DROVE A TANK AGAINST THE RUSSIANS

Her coach Miroslav Kváč studied at a university in the Soviet Union. He often told Jarmila about kind Russian people. However, the year 1968 came and on 21 August, the Soviet Union and four other Warsaw Pact countries occupied Czechoslovakia, where the Communist Party was liberalizing the totalitarian regime and setting out on a path to more democracy. At that time, the coach was not attending training sessions much, only occasionally. 'I didn't know he was having problems. Then he told me that he had driven a tank against the Russians. He had a very strong relationship to Russia and must have been very disappointed when they occupied our coun-

Soupeřkám na většině závodů ukazovala záda
She showed her back to her opponents in most races.

try.' Jarmila Kratochvílová recalls that Miroslav Kváč stayed in the barracks for only about half a year and then he was thrown out of them and also fired from the army.

SHE WAS UP AT FOUR IN THE MORNING...

In 1974, Jarmila won the first domestic medal – a bronze medal for third place. Since 1976, she has been collecting Czechoslovak championship titles on tracks from 100 to 800 meters. Her first big international race was the European Championship in 1978 at the Evžen Rošický Stadium in Prague. 'But before that, I had been ill for a long time, I had had high temperatures and I dropped out in the semi-finals,' Jarmila recalls. The next two years were followed by the Summer Olympics in Moscow. The coach explained that it was no longer enough for her to train only once a day. But she was still working full time in an accounting department. Because of two-phase training she would get up at four in the morning. In all weathers, she would run down the road in the dark.

The hard work paid off. In Moscow in 1980, the first minute of fame came for the athlete from a small town. In the 400-meter run, she won a sil-

ver Olympic medal coming second after the then invincible East German runner Marita Koch.

ONE AND A HALF CENTIMETRES FROM THE WORLD RECORD

For many years, the invincibility of Marita Koch from East Germany haunted Jarmila's mind. So she put up a poster of Marita in her room and kept repeating that Marita was also just a woman of flesh and blood, and one day she had to beat her. Jarmila scored the coveted victory over Marita one year after the Olympics. At the big world races, she ran four hundred metres for the selection of Europe and defeated Koch for the first time. She reached a time of 44.61 seconds, which was only one hundredth behind Koch's world record. 'Someone told me after the race that it was equal about one and a half centimetres,' she points out. Another athletic peak came in 1982. Before the European Championship in Athens, however, Jarmila was hit by the first very serious health problem. 'I strained my muscle and there were only three weeks left until the European Championship.'

SUCCESSFUL AS A COACH AS WELL

In 1984, she started to study to be a coach, and when she ended her career, she trained athletes in Čáslav. She achieved the greatest success training the girls from villages as she was herself – Hana Benešová and Ludmila Formanová. 'Hana was more talented, but Ludmila had a better head,' she notes. She led Ludmila

JARMILA KRATOCHVÍLOVÁ

She was born in Golčův Jeníkov on 26 January 1951,

She took up athletics at the age of sixteen in Slavoj Čáslav Sport Club.

She competed for the Universities of Prague from the late 1970s.

She won a silver medal in the 400-meter run at the 1980 Summer Olympics.

She won two gold medals – in the 400 m and 800 m runs at the World Championship in 1983.

In 1984, she could not compete in the Los Olympics Angeles due to the boycott by the Soviet Union

Tests have never shown that doping helps her to perform so impressively.

After finishing her racing career in 1987, she worked as a coach.

She led her trainee Ludmila Formanová to the title of World Champion in the outdoor and indoor 800 m runs.

In 2013, President Miloš Zeman awarded her the Medal of Merit.

Formanová to a gold medal in the 800 m run at the World Championship, which she won in Japan in 1999. Ludmila was three seconds behind her coach's world record. ●

Na tréninku Jarmila Kratochvílová se svými svěřenkyněmi Hanou Benešovou (vlevo) a Ludmilou Formanovou. At the training, Jarmila Kratochvílová with her trainees Hana Benešová (left) and Ludmila Formanová.

ŠACHISTÉ PROTI TORNÁDU I COVIDU

text: Štěpán Patovský, foto: archiv

Čeští šachisté pomohli Indii i Moravě. Charitativní simultánky nejlepšího českého šachisty Davida Navaru se zúčastnili i premiér Andrej Babiš, poslanec Patrik Nacher či bývalý ministr zdravotnictví Roman Prymula. Spolu s dalšími sedmnácti šachisty a dalšími hosty finančně podpořili keralský vakcinační fond (Kerala je stát v jihozápadní Indii) a také jihomoravské Vinařství Brázdová, zasažené ničivým tornádem.

Příležitosti zahrát si s velmistrem Navarou v nádherném Grégrově sále Obecního domu v centru Prahy využilo dvacet šachistů, z nichž dva – právník Michal Vávra a statistik Libor Nentvich – dokázali s mnohonásobným českým přeborníkem remizovat. Ostatní

museli dříve či později „sklonit svého krále“, ale to nebylo při této akci podstatné. Tím podstatným zde byla podpora Indii v jejím boji s covidem a také postornádové jižní Moravě.

Účastníci si koupili 54 lahví vína z Vinařství Brázdová a Keralskému vakcinačnímu fondu darovali více než 160 tisíc korun, které byly odeslány na CMDRF fond (Chief Minister's Distress Relief Fund) do Keraly. Nejštědřejšími dárči byli předseda vlády Andrej Babiš a společnost Motorpal, výrobce vstřikovacích systémů pro dieselové motory. Za tuto podporu přišel šachistům do Obecního domu poděkovat indický velvyslanec v ČR Hemant Kotalwar. ●

CHESS PLAYERS AGAINST TORNADO AND COVID

text: Štěpán Patovský, photos: archives

Czech chess players helped both India and Moravia. The charity simultaneous chess exhibition played by the best Czech chess player David Navara was attended, among others, by Prime Minister Andrej Babiš, member of parliament Patrik Nacher and former Minister of Health Roman Prymula.

Together with seventeen other chess players and other guests, they financially supported the Kerala vaccination fund (Kerala is a state in southwestern

India) as well as the South Moravian winery Brázdová, which had been hit by a devastating tornado.

Twenty chess players took the opportunity to play with Grandmaster Navara in the magnificent Grégr Hall of the Municipal House in the centre of Prague, two of whom – lawyer Michal Vávra and statistician Libor Nentvich – managed to draw with the multiple Czech champion. As to the others, their kings had to 'bow down' sooner or later, but that was not significant in the event. The most important thing was the support of India in its fight with the covid epidemic as well as the support of the post-tornado South Moravia.

The participants bought 54 bottles of wine from the Brázdová winery and donated more than 160,000 crowns to the Kerala Vaccination Fund, which was sent to the CMDRF (Chief Minister's Distress Relief Fund) in Kerala. The most generous donors were Prime Minister Andrej Babiš and the company Motorpal, a manufacturer of injection systems for diesel engines. The Indian ambassador to the Czech Republic, Hemant Kotalwar, came to the Municipal House to thank the chess players for their support. ●

**Vaše auto
by se muselo
až 4x zmenšit,
abyste měli
tak nízkou
uhlíkovou stopu
jako při cestě
vlakem.**

Srovnání uhlíkové stopy na osobokilometr pro vlaky SC Pendolino, railjet a průměrný osobní automobil provedla CI2, o. p. s.

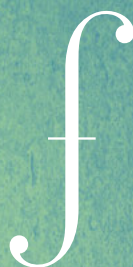
Pojed'te s námi ekologicky.
www.cd.cz/vlakemeko

České dráhy
Národní dopravnice

30/10—
9/11/2021

9. ročník

Klavírní festival Rudolfa Firkušného

30/10

so 19.30 / Rudolfinum

David Fray & FOK

Johann Sebastian Bach
Kč 500 / 700 / 900 / 1200

2/11

út 19.30 / Rudolfinum

Igor Levit

Ludwig van Beethoven
Kč 400 / 600 / 700 / 900

3/11

st 19.30 / Rudolfinum

Lukáš Vondráček

Ludwig van Beethoven /
Robert Schumann / Josef Suk /
Alexandr Nikolajevič Skrjabin
Kč 300 / 400 / 500 / 700

6/11

so 19.30 / Rudolfinum

Maria-João Pires

Kč 400 / 600 / 700 / 900

9/11

út 19.30 / Rudolfinum

Arkadij Volodos

Franz Schubert / Claude Debussy
Kč 300 / 400 / 500 / 700

firkusny.cz

Za finanční podpory

MINISTERSTVO
KULTURY

Oficiální automobil

